

Naročnina

Dnevna izdaja

za kraljevino Jugoslavijo

mesečno 25 Din

polletno 150 Din

celoletno 300 Din

za inozemstvo

mesečno 40 Din

nedežna izdaja

celoletno v Jugl.

slavi 120 Din, za

inozemstvo 140 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov

stop. peti vrsta

mali oglasi po 150

in 20, večji oglaš

nad 45 mm višine

po 3 in 4 Din, v

uredniškem delu

vrstica po 10 Din

p. Pr. večjem g

narocilu popust

Izide ob 4 zjutraj

razen ponedeljka

in dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopnarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, neizbranih
pismo se ne sprejema. Uredništvo
telefon št. 2050, upravitelstvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopnarjevi ulici št. 6 v Celovcu
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inštalacijo, Sarajev št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Socialistične otroške republike

Ze več let se najboljše glave materijalnističnega socializma prizadevajo, kako ustvariti predpogoje za novo socialistično kulturo. Take velike naloge seveda ni mogoče naenkrat izvršiti. Vsaka nova kultura je sad dolgotrajnega, smotrenega in napornega dela, ki mora zajeti vse panoge javnega življenja, predvsem pa mladinsko vzgojo.

Za vzgojo mladine v socialističnem duhu imajo nemški socialisti dve močni organizaciji: »Otroški prijatelji« in pa »Rdeči Sokol« (Kinderfreunde — Der rote Falke). Ti dve organizaciji sta se v zadnjih par letih neverjetno hitro razširili in še vedno napredujejo, to pa raditega, ker sta tako dobro pogodili otroško dušo, ki je bila vedno in je danes še bolj kot kdarkoli nagnjena k svobodnemu, romantičnemu življenju. Glavna privlačna sila obeh organizacij leži namreč v tem, da nudi svojim mladostnim pripadnikom za nekaj počitniških tednov, taborenje v prosti naravi če le mogoče daleč proč od domačega kraja.

Ideja sicer ni nova in ne izvirno socialistična. Ze davno prej so se za nekaj podobnega v nemški »stezosledci« (Pfadfinder), ki so izhajali večinoma iz meščanskih družin. Podobne metode uporablja tudi skavtizem. Toda socialisti so vso stvar izvedli veliko bolj na široko, razumeli so zainteresirati najširše ljudske plasti in dati takim »otroškim republikam« res izrazito socialistični značaj.

Prvi poizkus z otroško republiko se je izvedel šele l. 1926. z 250 otroci. Taborišče je stalo v brunšviški pokrajini in vodil ga je H. Neddermeyer. Čeprav so se pokazali mnogi nedostatk in pomanjkljivosti, je stvar v celoti vendarle zelo ugajala. Zato se je naslednje leto vršilo taborenje v prav velikem slogu v Seekamp-u pri Kielu, kjer je skozi štiri tedne bivalo nad 2500 otrok. Misel je popolnoma prodrla in nič več ni bilo mogoče vse deca, ki so jo prijavljali stariši, spraviti v enotno taborišče. L. 1928. je taborilo v Nemčiji že osem velikih otroških republik in lansko poletje šest z 8500 otroci.

Življenje v takem taborišču je prav raznovrstno. Pod enim šotorom stanuje 12 do 18 otrok in sicer dečki in deklice skupaj. Običajna obleka so kopalne hlače. Dvanajst do petnajst šotorov sestavlja vas, ki ima svojo lastno otroško upravo in otroški parlament. Vse »vasi« skupaj volijo taborski parlament. V tem parlamentu se obravnavajo vse aktualne zadeve. Pri otrocih vlada za take reči veliko veselje in zanimanje. Na čelu vasi stoji župan, ki je vedno eden odraslih, a ki ga otroci sami izvolijo. Njegovi občinski svetovalci so pa sami otroci. V skupni parlament delegira vsaka vas štiri poslance. Odraslih sme biti le tretjina, drugi so otroci. Organizatorično in pedagogično delo v teh republikah izroče socialisti svojim najboljšim učiteljem. V taborišču je vselej tudi več zdravnikov, pošta (dnevno prihaja in odhaja preko 1000 dopisov) in taborska uprava imata posebne šotore. Za deževne dneve je na razpolago velika knjižnica s čitalnico. Seveda ne manjka tudi telefon in drugih tehničnih pripomočkov. Vsako jutro je v taborišču budnica, ki jo napravi otroška godba. Potem se vsako jutro izvrši slovesno razvite rdeče zastave nad taboriščem, kateremu prisostvuje vsa mladina. Zvečer prav tako slovesno med igranjem godbe rdečo zastavo zopet snamejo. To je mesto jutranje in večerne molitve. Dan je posvečen telovadbi, nogometu, petju, plesom, izletom in kakim kratkim predavanjem. Zvečer so redno kake prestave, ki jih prirejajo otroci sami in sicer vsak večer druga vas ali pa kino-predstave.

Poleg že omenjene simbolične posvetitve dneva socializmu, kar se izvrši z razvitjem rdeče zastave vsak dan, je še polno drugih slovesnosti, ki naj vplivajo na mlado otroško čustvovanje. Vsak teden vsaj enkrat so sprejemni dnevi, ki služijo propagandi. Ljudje prihajajo ob blizu in daleč in si tabor ogledujejo. Povabljeni so tudi časniki, ki potem delajo v listih propagando, kar je še najbolj učinkovito. Vsi priznavajo, da otroci silno hrepene, preživeti počitnice v taki otroški republiki. Kadar se vrnejo zopet domov, sanjajo le o tem, da bi mogli naslednje leto iti zopet v taborišče in takoj prično spravljati svoje male prihranke za prihodnje poletje.

Stroški za taka taborišča so včasih prav občutni in znašajo na desetstoto mark. Kdo vse to plača? Nekaj prispeva vsakokrat drža-

Otvoritev londonske konference

London, 21. jan. (Tel. »Slov.«) Tako zvana kraljevska galerija v angleški spodnji zbornici, kjer je bila slovesno otvorjena pomorska konferenca, je bila do zadnjega kotička prenapolnjena z občinstvom, med katerim je bilo več kot polovica časnikaarjev. Pred kraljevim sedezem je stal mikrofonski v srebri škatlici, na katero se gravirajo vsi kraljevi govori. Pri tej priliki je mikrofonski raznesel kraljev otvoritveni govor po vsem svetu.

London, 21. jan. AA. Danes dopoldne ob 11.08 se je otvorila pomorska razorožitvena konferenca petih velesil brez vsakih svečanosti. Kralj se je peljal na konferenco v

civilni obleki in brez vsakega spremstva. Ob cestah, ki vodijo v lordsko zbornico, je stala edinole mestna policija. Povsodi je bila zbrana gosta množica občinstva, ki je kralja burno pozdravljala. Pri vходу na konferenco sta sprejela kralja ministrski predsednik Mac Donald in lord Chamberlain, ki je spremljal visokega gosta v kraljevsko galerijo lordske zbornice, kjer so bile zbrane že vse delegacije. Kakor hitro je kralj vstopil, je vstala vsa skupščina. Nato se je podal kralj k sedezu, ki je bil postavljen v sredini konferenčne mize, in prisotne nagovoril takole:

Kraljev otvoritveni govor

»Z odkritosrčnim zadovoljstvom pozdravljam odposlance petih glavnih pomorskih velesil, ki so se zbrali, da odpravijo slabe posledice uničujočega tekmovanja v pomorski oborožitvi. Vsi narodi, ki so tukaj zastopani, so ponosni na svoja brodograjska in na svoje tradicije. Niso krive te tradicije niti naša bojna brodograjska, če je nastalo v gradnji vojnih ladij tekmovanje, ki je povzročilo negotovost in nevarnost vojne. Ko se je svetovna vojna končala, so vsi narodi sklenili, da bodo storili vse, da se prepreči ponovitev te strašne in neizmerne tragedije. V zgradbi miru, ki jo hočemo dvigniti, je eden najvažnejših stebrov sporazum med pomorskimi narodi v vprašanju omejitve pomorskih bojnih sil, ki naj se znižajo na višino, ki je v skladu z narodno varnostjo.

Prošlost je pokazala, da je praktična izvedba principov znižanja pomorskega oboroževanja najtežja zadeva. Velik uspeh je bil dosežen v tem vprašanju na washingtonski konferenci leta 1922., ki je v neki meri omejila gradnjo velikih oklopnih in letalskih la-

dij. Vsi nadaljni naporji za omejitve pomorskega oboroževanja so se pozneje popolnoma ponesrečili. Jaz menim, da ste vsi, ki so vas vaše vlade poverile, da nadaljujete delo washingtonske konference, pripravljeni, da boste delali nesebično in brez nacionalističnih teženj na to, da se odpravi enkrat za vselej ta posebna ovira na poti napredka človeške civilizacije. Mi vsi imamo različne potrebe, ki zahtevajo posebne ozire, vendar smo vsi enako pripravljeni, da žrtvujemo majhen del naših posebnih potreb v skupno korist in trdno sem uverjen, da bodo naši sklepi koristili ne samo narodom, ki jih zastopate, ampak vsemu človeštvu. Trdno upam, da bodo rezultati konference takoj rešili narode težkih oborožitvenih bremen in pospešili delo razorožitvene komisije Društva narodov in sklicanje splošne razorožitvene konference. V tem upanju bom sledil vašim sklepom z največjim interesom in pozornostjo.

Skupščina je poslušala kraljev govor stoji. Med tem ko je prevajalec čital francoski prevod, se je kralj odpeljal.

MacDonaldov govor

Po kraljevem odhodu je bil na predlog ameriškega državnega tajnika Stimsona in francoskega ministrskega predsednika Tardieuja izvoljen za predsednika konference angleški ministrski predsednik MacDonald, ki se je za izvolitev zahvalil in potem izjavil:

Pri vseh narodih je očitna želja, da se olajšajo bremena oboroževanja. Razorožitev pa je tudi potrebna, če smo odločeni, uresničiti podpise Kelloggove pogodbe. Naloga narodov je, dati javnemu mnenju, ki v vseh državah silni na mirovno politiko, možnost izražanja. Problem razorožitve se mora rešiti iz močvirja tehničnih nesoglasij strokovnjakov in napeljati na kolovoz pozitivnega ustvarjanja. Ves svet ima željo, da bi se vojaška moč pri razoroževanju mednarodnih konfliktov nadomestila z juridičnim postopanjem. To stremenje more imeti uspeh samo tedaj, če bi mednarodna pravna sredstva mogla polagoma odpraviti še obstoječe vojaške sile. Nato je naglašal MacDonald, da pri sedanjem stanju oborožitve angleško brodograjska za Anglijo ni nepotreben luksuz, temveč za varstvo dovoznih cest za sedaj še skoraj neobhodno potrebno. Anglija bi se mogla odpovedati varstvu dovoznih cest šele tedaj, če bi bila varnost miru zagotovljena s pravnimi sredstvi, kar se do sedaj še ni zgodilo. Do sedaj se še ni našlo nobeno brezpogojno učinkovito sredstvo za varstvo miru. V rezultatih londonske konference, ki morejo biti samo medna-

rodni dogovori, ne pa pogodbe od naroda do naroda, se bo izkazalo, koliko se je v tem oziru do sedaj doseglo v Društvu narodov, haaškem razsodišču in s Kelloggovo pogodbo.

London, 21. jan. AA. Nadaljujoč svoj govor je dejal MacDonald:

V prvi vrsti so potrebe raznih držav različne zaradi različnega zemljepisnega položaja. Države potrebujejo različne vrste vojnih ladij. Nadalje se je treba ozirati na razne vrste bojnih sil, ki se dele v letalske, pomorske in kopne bojne sile. Ako hočemo rešiti razorožitveno vprašanje praktičnim putem, moramo razpravljati o vseh teh vrstah bojnih sil, ki so v medsebojni zvezi. Ako hoče pomorska razorožitvena konferenca priti do dobrega rezultata, se bo morala v bodoče tudi ozirati na to, kaj so storile države v vprašanju razorožitve na kopnem in v zraku. Vsi narodi nimajo enakih interesov v raznih vrstah orožja. N. pr. Anglija je v veliki meri zainteresirana na pomorskih bojnih silah, ker je majhen otok. Anglija potrebuje bojno mornarico in zato je vprašanje pomorske razorožitve za Anglijo velikega pomena. Zaradi tega se je dosegel z ameriškim Zedinjenimi državami sporazum, ki je izločil angleško ameriško tekmovanje na morju in s tem omogočil tudi v vprašanju pomorske razorožitve splošno in mednarodni sporazum. Naloga razorožitvene konference je izločiti tekmovalno gradnjo vojnih ladij in znižanje obsega vojnih bo-

va, nekaj starši, nekaj otroci sami, a zelo mnogo socialistična stranka, ki ima uveden poseben fond za otročje republike, v katerega morajo prispevati vsi organizirani člani.

Zakaj se socialisti toliko trudijo in žrtvujejo za ta način mladinske vzgoje? Ali delajo vse to res iz same dobroteljske? Tak način mladinske vzgoje se pač najbolje prilega socialističnemu vzgojnemu programu, ker vedno izločuje vpliv domače družine. Po socialističnih pojmihi je vzgoja v družini nekaj slabega, ker stoji otrok pod vplivom družinske tradicije in »družinskega egoizma«. Zato ga je treba čim prej družinskih vezi osvoboditi in uvrstiti v višjo skupnost, kamor ne sega vpliv staršev. V Rusiji, kjer imajo boljše vsi moč, so ta princip do kraja izvedli in z vsemi sredstvi dosledno rušijo družino. Ta zamisel je idejni in najgloblji vzrok socialističnih otroških republik. — Razume se, da socialisti tega ne povedo naravnost. Staršem temveč pripovedujejo o potrebi »oddihla v prosti

naravi«, o telesni utrditvi, o svežem zraku, katerega je potreben proletarski otrok. V resnici je vsega tega delavski otrok res tudi potreben in zato je boj proti socialističnemu početju tako težak in skoraj nemogoč, ker so protiverski nameni in rušenje družine tako izvrstno maskirani z dobroteljsko. Brezmočnega in oddihla potrebnega otroka za ceno malih materijalnih dobrin trdno in stalno navežejo na socialistično gibanje.

Ni dvoma, da bodo nasprotniki krščanske družine tudi drugod poskušali s podobnimi »vzgojnimi« sredstvi. Katoličani moramo biti opozorjeni in se pravočasno zavedati, da je naša najvažnejša naloga vzgoja mladine. Nobene žrtve v tej smeri niso nikdar prevelike. Več kot jasno je tudi, da se podobne akcije, kakor jo vodijo nemški socialisti, niti malo ne dajo zaježiti s kakim idejnim razjasnjevanjem, ampak edinole s praktičnim, enako po-
žrtvovalnim, le da krščansko usmerjenim vzgojnim mladinskim delom.

Admiral Dewar,
angleški mornariški strokovnjak na londonski konferenci.

dovij ter omogočiti pripravljajni razorožitveni komisiji Društva narodov, da pripravi tla za splošno svetovno razorožitveno konferenco. Ministrski predsednik je sklenil: »Če lahko omejimo in znižamo na temelju sporazuma naše najmočnejše orožje, ne da bi s tem zmanjšali narodno varnost, bo pomorska razorožitvena konferenca eden največjih mejnikov v prosvetljenju človeštva.

Zmerna francoska politika

Pariz, 21. jan. (Tel. »Slov.«) »Petit Parisien« izjavlja, da Francija ne namerava na londonski konferenci obnoviti bivšega prestižnega boja z Anglijo; kar pa Francija potrebuje, to bo znala vsekakor braniti. Francije ni obsedel demon nepotrepljive lakote po moči in prestižni politiki in ni bolna za fiksno idejo francosko-italijanske vojne.

Albanija je ital. kolonija

Članek Hermanna Wendla v »Arbeiter Zeitung«

Dunaj, 21. jan. AA. Včerajšnja »Arbeiter Zeitung« priobčuje članek Hermanna Wendla o Albaniji pod naslovom: »Kralj na zlati verižici«. Članek pravi med drugim: Res ni čudno, da v dolgi povorki, ki je manifestirala po rimskih ulicah, v kateri so bili Italijani v narodnih nošah, med temi celo Arabci in Grki, ni bilo videti belih albanskih fesov, ker Albanija zdaj ni nič drugega, ko italijanska kolonija, tako v političnem kakor v gospodarskem smislu. Albanija je zdaj v službi fašizma in tvori vrata Italiji na Balkan. Albanija meji na Črno goro in je blizu Dalmacije. Dalmacija je po prebivalstvu čisto jugoslovanska pokrajina, vendar se italijansko časopisje trudi, da bi prepričalo Italijane, da gre za italijansko pokrajino in da bo prišel dan, po božji in človeški verjetnosti, ko bo s silo orožja postala italijanski kraj in ko bo združena z materjo Italijo. Taka politika pomeni največjo nevarnost za mir Evrope in sveta. Gospodarsko se Albanija popolnoma naslanja na Italijo. Italijani se naseljujejo na najbolj plodnem ozemlju ob morju, kar je dokaz, da postaja Albanija faktično že čisto italijanska kolonija.

Japonski parlament razpuščen

Tokio, 21. jan. AA. Mikado je razpustil zbornico. Nove volitve bodo v kratkem razpisane. Splošno je prevladovalo prepričanje, da bo zbornica razpuščena neposredno po otvoritvi zasedanja, ker se je hotela s tem dati vladna možnost, da si pridobi novo večino v zbornici. Zdaj ima vodja opozicije absolutno večino za seboj.

Demisija španskega fin. ministra

Madrid, 21. jan. AA. Poučeni krogi potrjujejo, da bo finančni minister podal ostavko.

Madrid, 21. januarja. AA. Kot naslednik ministra financ se imenuje sedanji minister kolonij grof Tes Andres.

Olepševalno potvarjanje zgodovine

Večkrat me je že zabolelo, kako pogosto se pri nas potvarjajo dejstva, da se lahko streže tej ali oni stvari. O priliki nedeljskega jubileja »Slovenije« in »Jadrana« je dr. Lah napisal sledečo ugotovitev: »... Dočim je narodno-radikalna mladina poglabila v svojem življenju in delu narodno vprašanje, je sedaj (po l. 1912.) vzraslo spoznanje, da ni delo več dovolj, — da mora slediti — boj. Tako je iz narodno-radikalne mladine zrastle nova generacija »Preporod«, ki je od l. 1910. združevala v sebi srednješolsko mladino in jo vzgajala v jugoslovanskem revolucionarnem nacionalizmu... L. 1913. je že »Slovenija« preporodovska in vsa naša društva. Leta 1914. združili »Jugoslavija« vso akademsko mladino v veliko bojno organizacijo z izrazito »srbofilijskim« jugoslovanskim programom... Sarajevski atentat je pretrgal mučno tišino in planil je »kladivar silni iz nas...«

Ti stavki ne odgovarjajo resnici, razvoj slovenskega revolucionarnega pokreta je potvoren. Revolucionarna skupina »Kladivarjev« je štela v početku štiri, pozneje pet članov, ki so imeli ožje zaupnike med srednješolsko in akademsko mladino. Le-ti so razbili obstoječo narodno-radikalno organizacijo in ustvarili novo srednješolsko društvo »Preporod«, list »Preporod«, akademski »Jugoslovanski klub«. Kladivarji in njihovi ožji prijatelji so vodili vso revolucionarno akcijo med našo mladino v l. 1912.—1914. Program je bil jasen in kratak: brezpogojna politična svoboda Slovencev, svobodna država Jugoslavija, sredstva morajo biti revolucionarna. Kladivarji in njihovi prijatelji, člani »Preporoda«, so zavedno prevzeli aktivno revolucionarno delo, dočim se je v društvenih programih to aktivno delo prikrivalo, da se je v resnici tem intenzivnejše lahko vršilo. Med Kladivarji ni bilo nobene narodnega radikala, dva sta bila sicer nekaj časa včlanjena v »Slovenijo«, pa sta izstopila, ker se nista strinjala s »tišinskim delom«, ki je vladalo v »Sloveniji«. Če je pozneje kdo izmed Preporodovcev, in sicer v l. 1913. do 1914. stopil v »Slovenijo« ali njej sorodno društvo, je to storil le z namenom, da bi se v mirnih vodah zaplodile ščuke. Na Dunaju, kjer je bil center revolucionarnega gibanja, so osnovali Kladivarji »Jugoslovanski klub«, ki je imel izrazito političen program. Člani tega kluba so se dobro zavedali, da je njihov program edinole popolna politična svoboda Slovencev, svobodna jugoslovanska država, vse drugo so zavračali kot kompromis. »Slovenija« je klubov program zavrnila. Očitno se je to pokazalo na skupnem sestanku l. 1914., kjer so se Slovenjani sicer končno ogreli za nekako kulturno jugoslovansko zblíževanje, odklonili pa so revolucionarno taktiko za politično svobodo. Izrečene so bile celo besede, da goji »Jugoslovanski klub« nekakšno »katastrofalno jugoslovanstvo«. Ker je bil klub mnenja, da je to kardinalni razloček med Slovenjani in Preporodovci, je prekinil te rahle zveze s »Slovenijo« in poizkušal ustanoviti novo društvo, kar so preprečili aretacije po sarajevskem dogodku. Ožji osebni stiki pa so bili med klubom in »Daničarji«, ki so mu bili po revolucionarni mentaliteti bližji kot drugi.

Trditve, da je bila »Slovenija« l. 1913. že preporodovska, da so kladivarji in preporodovci izšli iz narodno-radikalnega gibanja, pobijajo neštete takratne polemike v listih in akademskih društvih. Preje tako važno društvo, kot je bila »Slovenija« še v l. 1907.-08. v slovenskem narodnem življenju, je bilo 1913 in 1914 že mrtvo in ni moglo ogrevati mladinskih src.

Najbrž je bil dr. Lahov članek povod, da je isto napako v nedeljskem govoru prevzel tudi direktor dr. Kramer.

Slično netočnost v zgodovinskih dejstvih je zakrivil dr. Lah v knjigi »V boju za Jugoslavijo«. Na strani 36. piše o preporodovskem gibanju: »... strogi nemški sodniki so sodili 30 preporodovcev...« Saj ni res. Sodili so nas tudi dobri slovenski sodniki, ki so zelo, zelo mižali in mlo ravnali. Mi smo se zavedali, da nas Avstrija upravičeno preganja. Delali smo proti državi, zato nismo zahtevali nobene milosti. Bili smo je vendarle deležni, naklonili so nam jo sodniki, kakršen je bil n. pr. dr. Bežek, ki mi je pri slovesu iz sodišča stisnil roko in pomembno dejal: »Kmalu bo bolje.«

Juš Kozak.

Prezgodna vest „Vremena“

Zagreb, 21. jan. (Tel. »Slov.«) Avala poroča, da je odbor za poklonitveno deputacijo iz Podravine dovršil vse priprave. V tej deputaciji se bodo kralju predstavili najodličnejši kmetje in sicer iz krajev od Križevcev do Virovitice. Z deputacijo bosta prišla dva pevska zbora in sicer »Rusani« in »Gruda« iz Rovišča. Poleg tega se bo pridružil deputaciji več gasilskih društev v uniformah. — V zvezi s tem se je zvedelo, da so vesti belgradskega »Vremena« o veliki deputaciji Savske banovine za sedaj še prezgodnje, ker se še ni ustanovil pripravljalni odbor.

Zmaga Aljehina nad Vidmarjem

San Remo: 21. jan. AA. Partija Aljehin—dr. Vidmar se je končala z zmago Aljehina.

Dunajska vremenska napoved: Sedanje vreme bo trajalo dalje.

Po haaški konferenci

Snowden

o haaski konferenci

Haag, 21. jan. AA. Listi posvečajo pravkar zaključeni haaški konferenci daljše članke s komentarji. Posebno važnost pripisujejo tem-le zaključnim besedam angleškega ministra financ Snowdena:

»Sedaj so vsa finančna vojna vprašanja urejena. Odslej ne bomo poznali ne zaveznikov ne sovražnikov! Vsi bomo dobri tovariši in bomo skušali vzpostaviti mir v Evropi.«

„Nepszava“ zahteva odstop Bethlena

Budimpešta, 21. jan. (Tel. »Slov.«) V splošnem je javnost zadovoljna z uspehom, ki ga je dosegla Madjarska v Haagu. Vsekakor pa se smatrajo plačilne obveznosti za izredno visoke. Posebno ostro napada grofa Bethlena, socialni demokrati list »Nepszava«, ki je s svojim podpisom sam prišel v nasprotje z lastno izjavo, da je zanj, ki spada sam med razlašene, moralčno nemogoče, prevzeti tako obveznost. List zahteva, da Bethlen odstopi. V časniških izjavah izjavlja zunanji minister Valko, da lahko pobije vse ugovore, ki se pojavljajo proti haaškemu dogovoru. Posebno razveseljuje pa je, da je madjarska finančna neodvisnost popolnoma vzpostavljena. Grof Apponyi vidi najdragocenejši uspeh v tem, da so se odnošaji z vesilami zboljšali. Poslanec opozicije Pakocs ugotavlja ugodno vplivanje na razmerje z malo antanto, s katero se je v začetku pričakovalo poostrejši spora. »Nemzeti Ujsag« pa naglašajo podporo, ki jo je pri tem izkazovala Madjarska Italiji.

Uspeh za Češkoslovaško zadovoljiv

Praga, 21. jan. (Tel. »Slov.«) Češki listi v splošnem ugotavljajo, da rešitev vzhodnega reparacijskega vprašanja na haaški konferenci sicer ne daje povoda za veselje nad uspehom Češkoslovaške, vendar pa je to, kar se je doseglo, maksimum, kar je bilo spričo težavnega položaja male antante pričakovati. Celotni uspeh je za Češkoslovaško zadovoljiv, če se pomisli, da tudi Madjarska s svojim prvotnim odklanjanjem plačil po letu 1943. ni prodrla. Kot posebni aktivum se beleži enotnost pri postopanju držav male antante. Samo »Narodni Politika«, razen listov, ki so v načelni opoziciji proti Benešu, označuje haaški rezultat za poraz Češkoslovaške, ki mora kot zmagovita država na leto plačevati okoli 80 milijonov Kč več, kakor premagani državi Madjarska in Bolgarija, dočim ima Avstrija plačevati le brezpomembne zneske. Uspeh male antante v vprašanju agrarne reforme pred haaškim razsodiščem je važen samo za Jugoslavijo in Romunijo, za Češkoslovaško pa brez pomena. Še hujša pa je za Češkoslovaško izguba prestiža. Kljub naloženim plačilom se niti ni posrečilo, da bi se črtala »osvobodilna taks«.

Romunsko časopis'e zadovolino

Bukarešta, 21. jan. AA. Vse časopise izraža zadovoljstvo nad doseženim sporazumom v Haagu in opozarja na uspeh teze Romunije in držav male antante. S posebnim poudarkom opozarja časopise na končno rešitev vprašanja o optantih, ki je bilo nenavadno važno. Listi pravijo, da je Romunija pristala na gotove žrtve, ker je želela, da se omogoči sporazum, sodelovanje in mir v Evropi, ki naj postane trajen. Vsi listi priznavajo, da so velike države s svojim prizadevanjem v Haagu uspele rešiti istočasno vprašanje zapadnih in vprašanje vzhodnih reparacij. S tem je vzpostavljeno normalno stanje tudi v onem delu Evrope, kjer je mir najbolj potreben. Listi izražajo nado, da se bo odslej razmerje med sosednjimi državami izboljšalo.

Grška doseela vse

Atene, 21. jan. AA. Minister zunanjih zadev Mihalakopoulos je včeraj prejel od predsednika grške vlade Venizela brzojavko iz Haaga, v kateri mu Venizelos poroča, da je rezultat konference v Haagu zadovoljil vse grške zahteve. Med vsemi državami je edino Grčijo dobila absolutno vse, kar je zahtevala, dočim so morale vse ostale države pristati na koncesije. Po tem rezultatu bo Grčija dobila od Nemčije iz naslova reparacij 9 milijonov zlatih frankov, na račun zaostalih obrokov pa ji bo takoj izplačano 19 milijonov frankov. V istem poročilu je Venizelos poudaril, da so vse države šle Grčiji na roko.

Kdaj stopi Youngov načrt v veljavo?

Dogovor z Nemčijo navaja vse postopanje, ki se mora izvršiti, da stopi Youngov načrt v veljavo. Po tem dogovoru je določeno postopanje takole:

Po podpisu zaključnega protokola bo predsednik haaške konference izročil vsakemu glavnemu delegatu signatarnih držav overovljen prepis protokola. Protokol bo spisan v francoskem in angleškem besedilu. Od drugih dogovorov bo dogovor med državo in banko za

mednarodna reparacijska plačila sestavljen v nemščini.

Ratifikacijske listine za Youngov načrt bodo deponirane pri francoski vladi. Vlade neevropskih dežel bodo obvestile francosko vlado po svojih diplomatskih zastopnikih v Parizu o izvršeni ratifikaciji.

Youngov načrt stopi v veljavo, kakor hitro ugotovita reparacijska komisija in predsednik vojne obveznostne komisije, da je

1. ratifikacijo novega načrta Nemčija izvršila in da je Nemčija izvedla reorganizacijo državne železnice in državne banke;

2. da so novi načrt ratificirale druge signalarne sile, med katerimi morajo biti Velika Britanija, Francija, Belgija, Italija in Japonska;

3. da se je ustanovitev banke za mednarodna plačila izvršila in da je banka v soglasju z določbami Youngovega načrta pričela s svojim delovanjem.

Ugotovitev reparacijske komisije se mora v smislu določb Versaillske pogodbe izvršiti soglasno, pri čemer ima tudi japonski delegat glasovalno pravico.

V berlinskih političnih krogih se trdi, da se je sklenil z Nemčijo in upniškimi državami poseben dogovor, po katerem se bo izvršila ratifikacija Youngovega načrta v parlamentih že v februarju. V času med 20. in 25. februarjem se ima najkasneje izvršiti ratifikacija. Nadalje se je sklenilo, da prične banka za mednarodna plačila poslovati najkasneje koncem marca.

Kateri dokumenti so bili podpisani v Haagu?

Haaški dogovor, ki je bil podpisan v ponedeljek, obsega te dokumente: 1. štiri strani obsegaajoč zaključni pakt konference, ki bo deponiran v arhivu francoske vlade in ki podaja pregled, kako je nastal prvi predlog načrta strokovnjakov, kako se je ta misel nadaljevala in končno obsega seznam vseh na konferenci sklenjenih dogovorov. Ti so:

1. Dogovor z Nemčijo, ki obstoji iz uvoda, 15 členov, zaključnega člena in 12 obsežnih prilog. Ves dogovor tvori celo knjigo.
2. Dogovor z Nemčijo in Avstrijo.
3. Dogovor z Nemčijo in Bolgarsko.
4. Dogovor z Madjarsko.
5. Dogovor s Češkoslovaško.
6. Poseben dogovor s Švico o mednarodni banki za reparacijska plačila.
7. Konvencija, ki je priključena spomenici načrta strokovnjakov.
8. Dogovor med upniškimi državami.
9. Dogovor o odstopljenih premoženjih.
10. Izmenjava dokumentov o nemško-ameriškem dogovoru.
11. Izmenjava listin o državnih železnicah.

Zaključni protokol obsega nadalje pod naslovom »likvidacija preteklosti« z Nemčijo sklenjene dogovore, in sicer:

- a) Dogovor z Belgijo o ureditvi vprašanja papirnatih mark, izdanih od nemških oblasti za časa okupacije v Belgiji. Vrednost teh mark mora Nemčija Belgiji nadoknaditi;
- b) dogovor z Veliko Britanijo z dne 8. decembra 1929;
- c) francosko-nemški sporazum z dne 31. decembra 1929;
- d) sporazum z Italijo z dne 17. januarja 1930;
- e) likvidacijski sporazum s Poljsko z dne 31. oktobra 1929;
- f) sporazum s Kanado z dne 14. januarja 1930;
- g) sporazum z Avstralijo z dne 17. januarja 1930;
- h) sporazum z Novo Zelandijo z dne 17. januarja 1930.

Države, ki se še niso z Nemčijo dogovorile glede likvidacijskega sporazuma, bodo stremile, kakor se pravi v protokolu, za tem, da se uredi sporna vprašanja končnoveljavno tekom enega leta, ko se uveljavi Youngov načrt.

Splošen nabor „Balille“

Rim, 21. jan. AA. Predsedstvo omladinske organizacije Balilla je razpravljalo o pripravi na ceremonijelno proslavo fašističnega nabora, ki bo 27. aprila v vsej Italiji.

Nacionalisti bojkotirajo indijski parlament

Pariz, 21. jan. AA. Iz Delhija poročajo: eKr so nacionalisti proglasili bojkot nad parlamentom, je prisostvovalo včerajšnji seji samo 73 poslancev od 145, kolikor jih šteje parlament. Predsednik parlamenta je prečital pismo vladnega komisarja, ki ugotavlja, da bo vlada storila vse, da omogoči parlamentu življenje. Nato je predsednik odredil tajno sejo in dal izprazniti galerije. V tajni seji je povzel besedo visoki komisar in razvil svoj nadaljni program.

Smrtna kazen v Mehiki odpravljena

Newyork, 21. jan. (Tel. »Slov.«) Z novim mehiškim kazenskim zakonom se odpravlja smrtna kazen Odpravljena so tudi porotna sodišča ter stopijo na njih mesto tako zvani državni obrambni sveti, obstoječi iz treh juristov, enega sociologa in enega zdravnika. Tatvina se ne kaznuje, če storilec ni bil že prej kaznovan in če je bil v veliki sili. Stroge kazni pa določa novi zakon za malomarne avtomobiliste, za katere je določena ječa do šestih let.

Nova portugalska vlada

Lisabona, 21. jan. AA. Nova portugalska vlada je takole sestavljena:

Predsednik ministrskega sveta general Oliveira, notranje ministrstvo polkovnik Lopes Matius, finance dr. Salazar, justično ministrstvo dr. Fonseca, vojska polkovnik Aguiar, zunanje ministrstvo komandant Branco, trgovina in industrija dr. Guimaraeis, kolonije dr. Salazar, mornariško ministrstvo (interim) komandant Correia.

Vejhajevj postane svobodno pristanišče

London, 21. jan. (Tel. »Slov.«) »Morning Post« poroča, da je kitajska vlada dovolila Angliji za naslednjih deset let izključno pravico, da sme svoje vojne ladje zasidrati v pristanišču Vejhajevj. To pristanišče pa namerava kitajska vlada napraviti za svobodno pristanišče.

Vsta'a v južni Afriki

London, 21. jan. (Tel. »Slov.«) Med južno-afriškim rodom Majuzi je izbruhnil velik upor. Položaj je zelo resen. Angleška letala nadzorujejo vstaško ozemlje ter so oblasti odredile mobilizacijo vseh policijskih sil.

Upor na ladii kazencev

Pariz, 21. jan. (Tel. »Slov.«) Na krovu parnika »La Martin Jeri«, ki je sto francoskih kazencev vozil v kazensko kolonijo Cayenne, je med potjo nastala revolta. Okoli poldneva, ko je bila služba stražnikov omejena, so kaznjenci napadli nekega paznika, mu odvzeli revolver in ga skušali umoriti. Na njegove klice na pomoč je prihitela straža, ki je z brzgalno ukrotila uporne kaznjence.

Iz pohlepa po zavarovalnini postali požigalci

Pariz, 21. jan. (»Tel. »Slov.«) Trije bratje v Bordeauxu so podedovali hišo z opravo in jo zavarovali pri dveh zavarovalnicah, pri vsaki za 30.000 frankov. Nato so hišo polili z bencinom ter zaprli vsa okna in vrata, ponoči pa so razbili okna in vrgli v hišo prižgano vžigalico. Nastala je strašna eksplozija, ki je raztrgala streho in porušila zidovje. Najmlajši brat je bil pri tem ubit, druga dva pa sta pobegnila, vendar so ju oblasti takoj prijele. Požar se je silno hitro razširil tudi na sosedne hiše, od katerih so tri zgorele.

Razne vesti

London, 21. jan. (Tel. »Slov.«) Angleški parlament se je danes zopet prvič sestel po božičnih počitnicah.

Madrid, 21. jan. AA. Vlada je sklenila internirati več bivših artilerijskih častnikov, ki nočejo odnehati od svoje razkrajalne agitacije med aktivnimi častniki.

Varšava, 21. jan. AA. Vlada je sklenila po- višati poslaništvo v Washingtonu v veleposlan- ištvo.

Pariz, 21. jan. AA. 200 kitajskih razbojnikov je razrušilo progo kitajske železnice in skušalo opliniti popotnike. Ker pa je bilo spremstvo, ki je varovalo vlak, dovolj močno, je odbilo razboj- nike. En kitajski popotnik je bil ubit, več pa ranjenih.

Božja Previdnost, ki vse zemeljsko in nebeško najmodrejšje uravnava, je danes ob 6 zvečer rešila trpljenja moje drago sestro

FRANICO MERHAR

in ji dala večno življenje.

Truplo njeno bo v četrtek ob 9 dopoldne blagoslovljeno Pred škofijo št. 6 in nato prepeljano v Dravljje, kjer bo preb s sveto mašo ob 10 dopoldne.

Tam, kjer naša dobra mati davno že počiva, grob je dala poravnati: hči, gredoč za materjo.

Naj počiva v miru!

V Ljubljani, dne 21. januarja 1930.

Dr. Alojzij Merhar,
stolni kanonik, brat.

Proti pustošenju gozdov

Strogi ukrepi banske uprave

Banski upravi dravske banovine prihajajo pritožbe, da se v posameznih krajih dravske banovine prekomerno izkoriščajo gozdovi, tako da gre množina posekanega lesa daleč nad vsako letni prirastek normalne zaloge. S tem pa pada osnovna glavnica naših gozdov in ž njo vred tudi njih donosnost. Znižanje gozdne donosnosti pa ne ogroža samo kmetijskih in drugih gospodarstev, nego zadeva tudi javne interese (klimatične razmere, odvracanje požarkob po poplavih, usadi, onemogočanje stalnega zaslužka malih posestnikov v gozdu in pri prevažanju lesa na veleposestvih, izigravanje agrarne reforme itd.).

Opazja se, da zadnja leta nakupujejo goz-

dove razni špekulanti, ki se hočejo okoristiti s tem, da se ne ozirajo pri veleposestvih na obstoječe gospodarske osnove in na predpisano vztrajno gospodarstvo s takimi gozdovi, v kmetijskih pa ne na potrebe malega posestnika in obstanek malega gozda.

Podrejene oblasti so dobile od banske uprave nalog, naj postopajo zoper vsakega kršitelja zakonitih predpisov o gozdu in da porabijo po potrebi najučinkovitejša sredstva, ki jih nudijo zakoni. Pri kršitvah konkretnih, oblastveno izdanih dovoljenj se ne bo štedilo z zapornimi kaznimi, niti ne z zaplenbo in prodajo lesa v korist gozdnemu zakladu.

Iz Rusije se vračajo

Po 15 letnem ruskem ujetništvu — spet doma.

Maribor, 21. januarja.

Pri Sv. Petru so doživeli nemalo senzacijo. Franc Kaloh, o katerem ni bilo leta in leta nobene vesti in ki so ga domači in sosedje imeli že davno za mrtvega, se je te dni vrnil iz ruskega ujetništva — po 15 letih.

Med Šentpeterčani se je o njegovi vrnitvi takoj razvedelo in je bilo med njimi opaziti nemalo zanimanje za njegove doživljaje v ujetništvu, ki so sila pestri in pretresljivi. Kalohu se je le z velikimi napori in težkim trdom posrečilo, da se je prebil preko meja boljševiske Rusije nazaj v domovino.

Iz Belgrada.

Ministrstvo zunanjih zadev je prejelo te dni prošnjo Jakoba Pezera iz vasi Ružiča v ljubuškem okraju v Bosni, naj mu ministrstvo preskrbi dokumente, da bi se mogel vrniti iz Rusije v domovino. V prošnji je navedeno, da je bil l. 1914. ujet in je od tedaj izgubil vsako zvezo z domovino. Ministrstvo zunanjih del se je obrnilo preko primorske banovine na okrajno glavarstvo v Ljubuškem z zahtevo, naj preskrbi podatke o Pezerovih starih in pa dokumente, ki so potrebni. Pezerov oče je bil poklican na okrajno glavarstvo:

»Prinesi moraš krstni list svojega sina. Povej ali boš plačal stroške za njegovo potovanje do doma?« ga je vprašal uradnik na okrajnem glavarstvu. Dedek je začuden pogledal: »Nimam jaz sina, gospod. Dva sta mi padla v vojni.« »Imaš, imaš, dedek. Glej javil se ti je sin iz Rusije, kjer je bil ujet in sedaj se hoče vrniti v domovino!« Starček je prišel jokati kot otrok in od silnega presenečenja ni mogel izgovoriti niti besede. Uradnik mu je še enkrat pojasnil, kaj mora vse prinesiti in starček se je skoraj blazen samega veselja vrnil domov. Takoj drugi dan je prišel starček na okrajno glavarstvo, s tremi že omoženimi hčerami, z zeti in z vso družino. Ogledovali so si fotografije človeka, o katerem so menili, da je že davno mrtev. Starček je prinesel potrebne dokumente ter se je ves zadovoljen in srečen vrnil s svojo družino, da počaka prihoda pozabljenega sina, za katerega ni celih petnajst let slišal prav nič.

Belokranjski kotichek

Dne 16. januarja se je vršila zaključna seja Kmetijskega društva v Metliki. Ugotovilo se je, da društvo ugodno prospera in se bolj in bolj dviga iz žalostnega stanja, v katero je v povojnih razmerah zabredlo. Sicer se beleži nekaj dolgov, toda vse je dvakrat pokrito z inventarjem enkrat pa s tem, kar ima pri ljudeh »na vero«. Narod se bolj in bolj zaveda, da je njegova bodočnost v samopomoči. Žal je še vse preveč takih zadrugetarjev in socijalnih delavcev, ki so navdušeni le pri kozarcu vina, potem pa, ko je treba postaviti dejanje, odpovedo. Če pa se z drugače mislečimi sestanejo, je pa tudi pri kozarcu njihova beseda polna graje in očitaj na račun združnih ustanov. Upajmo, da bo mlajša generacija s takimi godrnjači pomedla, da se bo utrčila v zaupanju do združnih podjetij in si tako zagotovila boljše bodočnost.

Dne 20. januarja se je vršila zaključna seja za l. 1929. za hranilnico in posojilnico v Metliki. Cela gora prošelj priča, da je ta zavod poznan po vsej Sloveniji. Tako odborniki niso bili v nevarnosti, da ne bo kam s čistim dobičkom. Tudi glede našega kreditnega združništva bo treba združni snisel poglobiti, zlasti v požrtvovalnosti bo treba priložiti, ker baš to je osnovna Rajfeisenova ideja. Našo hranilnico in posojilnico čaka težavna naloga, da upelje in ukorenini novoustanovljeno »Vinarsko zadrugo«.

Uspeh in napredek zadrug je očividni. To uvidimo iz računskih zaključkov obeh zadrug. Milijonski promet že nekaj pomeni za zadrugo bodi to kreditna ali nabavna, ali produktivna. Baš obe zadrugi sta največji v Belokranjski in med največjimi na Dolenjskem. Hranilnica in Posojilnica ima letos že 7 milijonski promet. Kmetijsko društvo pa tudi že nad dva milijona. Koliko koristi ima kmetijsko ljudstvo, ako se ozri zadrugi, ki ne uničujejo in ne škodijo privatnim trgovcem, edino regulirajo primerne cene. Združni duh mora med ljudstvo in kmetijski denar mora biti med njimi. Samo da bi se gospodarski narod zavedal svojih dolžnosti in koristi, ki jih ima od zadrug.

MANOFIN

rabijo vsi kovinarji, šoferji, ličilci, pleskarji, dimnikarji, monterji itd. Prepičajte se. Doza Din 8— in Din 13—, — D bavija in prod-ja Glavno zastopstvo Manofina I. Svetec, Novo mesto. V Ljubljani: Drogerija Gregorič, Prešernova ulica.

Trsatska cerkev oskrunjena

Slavna romarska božja pot, cerkev Matere božje trsatske je doživela te dni težek udarec. V njenem svetišču je tekla človeška kri in cerkev je oskrunjena ter je sedaj zaprta, dokler ne bo ponovno posvečena. Trsatska cerkev je ponavadi od poldne do 2 popoldne zaprta. Ko je 20. januarja opoldne zazvonil zvon v stolpu trsatske cerkve in so prosjaki posedli po stopnicah pred svetiščem, je prihitela v cerkev z naglimi koraki mlada ženska. Le slučajno je bila cerkev ta dan malo dalj časa odprta, sicer ne bi ženska mogla v cerkev. Neka starka, ki je molila v kotu cerkve, je videla, da se je mlada ženska napotila do glavnega oltarja ter se ustavila pred neko sliko velikega brodoloma. Slika je pred davnimi leti podaril trsatski Gospej neki mornar v zahvalo, da ga je rešila smrti na morju. Mlada žena je bila zelo razburjena. Nato je hitro odhitela pred oltar sv. Antona. Tu je sedla v klop. Čez nekaj minut pa je odjeknil po cerkvi strel Mlada ženska je nato hitro skočila proti cerkvenim vratom in klicala: »Ajuto, ajuto!« Ko je bila že zunaj cerkve, se je zgrudila na tla vsa okrvavljena. Na pomoč so ji priskočile nekatere ženske in jo položile na cerkveno ograjo. Ženska se je onesvestila ter so jo nato prepeljali v bolnišnico. Policija je našla pred oltarjem revolver, s katerim se je mlada ženska ustrelila. Samomorilka je žena mornariškega kapitana in ji je ime Zora. Njen mož je baje že dalj časa brez posla.

Služaj pomeni težko skrunitbo svetinje, zakaj v svetišču Matere božje trsatske je tekla kri. Od postanka te stare in slavne božje poti, ki jo čuvajo očetje frančiškani, je šlo skozi to cerkev že več milijonov pobožnih romarjev. Toda cerkev ni bila nikdar tako grozno oskrunjena. Očetje frančiškani so zelo pretreseni radi tega žalostnega in strašnega dogodka. Takoj nato je bila cerkev Matere božje zaprta in bo ostala zaprta, dokler ne bo ponovno posvečena.

Umor ali nesreča

Dobova, 20. januarja.

Že zgodaj v jutro se je raznesla grozna novica, da je ponoči ob tiru med postajama Brežice in Dobova blizu vasi Sela našel progovni obhodnik mrtvega Rudolfa Krulca iz Sel, edinega sina upokojenega pismonoše Andreja Krulca. Imel je prebito lobanjo, deloma strgano prazno obleko in še druge poškodbe. Eni trdijo, da je pokojni žrtev umora, in da je bil le zato prenešen na tir, da se zabriše sled. Izključeno pa ni, da je zgolj nesreča, ter da je ponoči pokojni Krulc šel ob železniškem tiru ter da ga je pri tej hoji zagrabil stroj. Na lice mesta je že v ponedeljek popoldne došla sodna komisija. Izvršena je bila tudi raztelesba pokojnika. Vsa zadeva pa še vedno ni pojasnjena.

Pravda o „bakrotiskovi“ ženi in drugo...

Gospod urednik! Dovolite mi, da prav na kratko povem to-le: imate poglavje o »bakrotiskovi« ženi, kjer sta si v lasih Vaš reporter in pa avtor jezikovne kolone v »Slovenskem tisku«. K temu vprašanju samo en svet g. dr. Kolariču. In sicer ne v puristični maniji, ampak iz ljubezni do domačije. Za svojo kritiko bo g. dr. K., ki je pravičen mož, dobil največ materijala v listih, ki jih izdaja tisti konzorcij, ki izdaja tudi »Slovenski tisk«.

Le en sam primer zadostuj, je pa takih »sijaset«!

Lekarstvo, fa in ta maharadža, tako gre storija, je imel kupo, iz ne vem česa že, »iz katere je pil vsa svoja lekarstva! In to »lekarstvo« se tam tiska danes, se bo tiskalo jutri in se bo tiskalo dokler ne boste stopili tja v tisto redakcijo, g. dr. K., Vi, ki imate avtoriteto, potegnili možgansko razvedinjenega pisuna za ušesa ter mu povedali, da pri nas zdravila še vedno nekaj zaležejo.

Da ne boste imeli kakih težav s separatizmom, pa vzemite s seboj Rističev-Kanrgin rečnik srpskohrvatskog i nemačkog jezika II., iz leta 1928., odprite ga na strani 422 ter berite pisunu na glas:

lekarstvo (v besednjaku je cirilsko), n. Heilkunde, Arzneikunde, Arzneiwissenschaft, Heilkunst, Medizin; očino lekarstvo Augenheilkunde; marveno lekarstvo Tierheilkunde. 2. Arztsein.

Ker bo pismouka najbrže zmešala beseda »Medicine«, mu recite, da v tej zvezi ne pomeni zdravila, ampak zdravniško vedo. Če pokazete na isti strani malo višje, bo človek videl, da v srbsčini pomeni zdravilo edino lek, nikdar pa ne beseda lekarstvo. Odkod zajema, kaj namerava, za koga neki piše ta tuje v domovini?

Toliko za danes. Pogledali se bomo pa še! — Pozdravljeni, g. urednik! Domačin.

je prašek, ki ma zelo prijeten okus, jemlje pa se suh ali raztopljen v mleku. Pričen je s sladnim ekstraktom dr. Wanderja in z zajamčeno 30%, ribjega olja, toda v njem se ne okuči niti neprijeten okus niti neprijeten duh po ribjem olju. — Jemalt je posebno primeren za vse one, ki težko ali sploh ne morejo prenesti ribjega olja, otroci pa so naravnost navdušeni za Jemalt. — Dobiva se v vseh lekarnah v malih zavojih po Din 25— v velikih zavojih po Din 42—

Jezero dinarjev

Ljubljana, 20. januarja.

Akramiš, ta je pa bogata!, hoste rekli. Kar celo jezero dinarjev! »Jezéro« se namreč v Slovenski krajini še danes pravijo mesto »tisoče«. Zadeva pa je bila sledeča:

V nedeljo zvečer okoli sedmih je stala na vogalu ob Ljubljanskem dvoru osamljena, mlajša ženska, oblečena v preprosto kmečko obleko. V roki je držala culico in se nemirno ozirala okoli sebe, kakor da nekoga išče ali pričakuje. Mimoidoči so se vprašujoče ozirali v neznanko in delali različne opazke. Naposled jo je ogovoril neki gospod.

»Ali ste zgrešili kako ulico in ne veste, kam bi se obrnili?«

Boječe je povesila tujka oči in nekam v zadregi povedala:

»Čakam nekega „deda“.

»Oh, ne čakajte dedcev zvečer na ulici! Vas bo policaj vzel!«, jo je posvaril gospod in se odpravil dalje.

Baš tedaj je prikorakal po Kolodvorski ulici stražnik, prav tisti, ki je zadnjič z malim Rudimom iz Črešnjice iskal vevški avtobus.

Približal se je tujki in jel poizvedovati:

»No, odkod pa vi in kam?«

»Čakam „deda“, ki ima moje „jezero“ dinarjev!«

»Jezéro dinarjev? Hm, kakšen „ded“ pa je to?«

»Velik in „jaki“ ko vi, gospod. Kapo nosi kakor vi, ne „kršček“ (klobuk). Dala sem mu spraviti svoje novce, jezéro dinarjev in pet onih po sto.«

»Kdaj in kje ste mu jih dali spraviti?«

»Dopolodne v vlaku. Vozila sva se skupaj. Znate, jaz sem iz Prekmurja in sem prišla v Ljubljano nekaj nakupit.«

»In niste tistega moža še nikoli prej videli?«

»Še nikoli!«

»Ej, potem težko, da bi dobili svoj denar nazaj. Kako pa to, da ste bili tako zaupljivi?«

»Je reka, ka su vu vlaku zmirom tati. Obljubil je, da mi denar prinese v onole krčmo ob tem času. Sva bila že dopoldne tam.« Pokazala je proti »Tislerju« in skoro na jok ji je šlo.

»Potem pojdiva tja pogledat. Morda pa le pride.«

Vsa ponižna in plaha je sledila uboga Prekmurka stražniku. Jedva sta vstopila, že jima je sledil postaven železničar srednjih let, poštenega obličja.

Ali šola preveč zahteva od otrok?

8.

Gospod urednik! Dopise pod »Ali šola preveč zahteva od otrok?« vse čita in zasleduje z zanimanjem. Zato čestitam onemu, ki je prišel na to idejo, da je sprožil tako aktualno in zanimivo debato, ki je ne zaključite prehitro! Ti časopisni prispevki so dali povod, da se o tem vprašanju še nadalje razpravlja v učiteljskih posvetovalnicah, kavarnah in sploh v lokalih, kjer se shajajo vzgojitelji in zastopniki staršev. Saj se o tem mnogo piše v vzgojnih knjigah in revijah, ali baš časopis je najbolj pri rokah širšim plastem, zato ne morem zadosti prehaliti te posrečene misli.

Kot srednješolski učitelj bi zaenkrat pripomnil to-le: veliko se bo navedlo subjektivnega in pa pretirane zahteve nekaterih posameznikov se bodo posplošile. Prepričan sem, da je splošen položaj v tem oziru zadovoljiv. So pa posamezniki, ki pretiravajo. Sliši se n. pr. žensko učiteljice ima po 9 ur šole nekaj dni v tednu. Jasno, da se po tem ne sme naglati preobsežne naloge. Ali: ta ženska meščanska šola pripravljala razstavo ročnih del, mladina, ti pa riši in izdeluj črtudi na škodo zdravja; oče in mati pomagajta, ker otrok ne zmore, samo da bo razstava pokazala »uspehe«. To se mi zdi zločin nad učenkami.

Moj princip je: uživaj se v mladega človeka, spoznaj tudi njegove privatne razmere, proučaj njegovo individualnost, bodi v familiarnih odnosih z učenci, pa tudi ostani dosleden, če ne lahko postaneš namesto pedagoga demagog. Ne obsojaj samo, ampak bodi človek; komur ni dana ljubezen do mladine, ta nesrečno vozi. Pedagog iz knjig samo eksperimentira. Ne univerza, ne knjige nas niso toliko naučile, kot napake naših srednješolskih profesorjev, ko smo si že takrat rekli, tako ne smemo postopati tudi mi. Upam, da so ti časi

minuli, ko je bil ta in ta profesor strah in trepet učencev. Spoznal sem na sebi, in še danes spoznavam na absolvirancih: največ napak je pogrešenih v začetku, zakar pa ne nosi toliko krivde posameznik, ampak sistem. Univerza ima predvsem cilj vzgajati znanstvenike, in tako pride mlad fant na srednjo šolo in stresa vso to učeno med ubogo deco, ki je seveda ne more prebavljati. Svoječasno je še bilo poizkusno leto, kjer te je vodila starejša moč. Danes je žal to odpadlo, na univerzi pa tudi ni bilo praktičnih nastopov. Dalje sem mnenja, da se mora močno razlikovati v metodi med skrajnima razredoma. V prvih dveh razredih, ostani ljudskošolski metodik, ne predavaj, ampak uči potom razgovora; v zadnjih dveh razredih daj učenci čutiti, da se smatrajo za cand. univ., pusti jim to, in izrabi to v njihov prid, da ne bo zanje prevelikega skoka, ko pridejo v svobodo, ki jo potem le prepgosto uživajo z veliko žlico in sebi v kvar. Med srednjimi razredi si lahko srednješolski učitelj. Na tem mestu naj poudarim, kako važen je stik med šolo in starši. Naj starši ne mislijo, da nadlegujejo. Pridno naj zahajajo k razrednikom, ker bo imelo skupno sodelovanje pri vzgoji gotovo uspeh. Dokler ni organizacije staršev, ki bi premostila vsaka nesporazumljenja in pretiravanja, je to edini pripomoček, da se vse te mučne težave ublažijo. Na srednji šoli upam, da je splošno načelo: ne smatraj samo svojega predmeta za najvažnejšega in zato učenca ne preobremenjuj. Lepo je omenila v nedeljski številki neka mati: Manj moralnih pridig, več vzgleda! Hočeš discipliniranosti, bodi sam discipliniran. Najenostavnejša pedagogika in najkrajša je seveda razrednica in notes. Če te pa to kot pedagoga oblažgodari z mirno vestjo in veselim srcem, je pa drugo vprašanje.

Nikdar več ribjega olja

Ribje olje kviri že itak občutljivi žilouec slabih otrok.

JEMALT

OB DEŽJU, VETRU IN SNEGU NIVEA-CREME

Veter in slabo vreme, mrzota in vlažnost odvzemajo Vaši koži trajno za kožo važne hranilne sestavine in pospešuje s tem prerano nagubano obraz. Vaša koža pa potrebuje svežega zraka. To Vas varuje NIVEA-CREME pred neugodnimi vremenskimi vplivi. — Samo NIVEA-CREME vsebuje EUCERIT. — Ta odpravlja neko kožno stanje, ki ga povzroča nastanek črnih in belih mozoljev. Dose po 2", 3", 10" in 22". D. Tube po 2" in 14". D. NIVEA-CREME pronicljiva v kožo in ne ostavlja blekca.

Razpošiljalnica za Jugoslavijo:

Jugoslov. P. Beierdori & Co. d. z o. z.
Maribor - M. Ilijska cesta 56

Koledar

Sreda, 22. januarja: Vincencij, (Vinko), muč.

Osebnosti

Ban dravske banovine g. inž. Dušan Serenec je nocoj službeno odpotoval v Belgrad in zato v petek odpadejo običajni sprejemi.

Novi grobovi

Ravnatelj veleposestva Snežnik pri Starem trgu g. Henrik pl. Schollmayer-Lichtenberg je umrl 21. januarja. V službi je bil od leta 1884 in je umrl po večletnem bolehanju. Bil je vnuk ljubljanskega župana dr. Coste, vnet zbiralec zgodovinskih in krajevnih dokumentov, dopisnik lovskih in domovinoslovnih listov in revij, dež. poslanec veleposestva v letih 1908—1914, svetnik drž. železnice, častni občan občin Knežak, Trnovo, Ilirska Bistrica, ker je tam mnogo storil za splošno-koristne ceste. Bil je zglede delavnosti in udan v trpljenju do zadnjega. Z njegovo požrtvovalnostjo mu je v večletni bolezni stregla njegova hči gdč. Greta. Po dveh letih sledi v večnost grofici Lichtenberg, ki ga je posinila. Okolica, v kateri je živel, številni njegovi znanci tudi v inozemstvu mu ohranijo časten spomin. Naj počiva v miru!

Mala kronika

Turneja slovenskih igralcev po državi. Iz krogov ljubljanskih dramskih igralcev nam pišejo: Te dni se je sestavil dramski ensemble, ki bo takoj po zaključku sezone gostoval po vsej naši kraljevini. Turneja, ki jo bo vodil višji režiser prof. O. Šest bo obiskali Varaždin, Zagreb, Sušak, Šibenik, Split, Dubrovnik, Mostar, Sarajevo, Osijek, Sombor, Subotica, Novi Sad, Sabac, Kragujevac, Niš, Skoplje in Bitolj, torej vsega skupaj 18 mest. Na repertoarju imamo uspele domače in tuje avtorje. Ministrstvo prosvete, uprava Narodnega gledališča v Ljubljani, Združenje gledaliških igralcev ter odlične državne in privatne korporacije ter osebnosti, so obljubile turneji toliko moralne podpore, da bo to gostovanje največje, kar jih je sploh kdaj slovenska drama pridelala. Vodstvo in članstvo, predvsem pa ugled ljubljanske drame jamčijo zadostno za dostojno višino predstav.

Zimski sprehodi čebel. Iz St. Lovrenea ob Tem. Dol. 20. januarja. V »Slovenec« z dne 17. t. m. št. 15. ste poročali v dopisu iz Murske Sobotice, da so letale tam 15. in 14. t. m. čebele iz panjev. Naj sporočim tu, da so letale pri nas tudi čebele na tukajšnjem šolskem vrtu iz panjev g. nadučitelja A. Puglja in sicer 7. jan. l. 1928, ko smo imeli pri nas ta dan krasno solčno prav toplo vreme, res prav spomladanski dan.

Vremensko poročilo iz Petrovaradina. Občji pregled vremena 21. januarja. Evropa: Nad Evropo se vedno traja anticiklon ki povzroča zmeren mraz v noči. V Evropi prevladuje megla. V Srednji Evropi je temperatura nekoliko padla. — Kraljevina Jugoslavija: V severozapadnih in vzhodnih krajih je oblačno, v ostalih krajih vedro. V vzhodnih in severozapadnih

SOBOTA, 25. JANUARJA

TATJANIN VECER

V KAZINI

KONCERT

PLES

Dve ideji

Pariz, januarja 1929.

V severnem delu Pariza se dviga grič Montmartre. Njegov vrh krona krasna votivna cerkev, ki jo je francoski narod postavil presvetemu srcu Jezusovemu po nesrečni vojski z Nemci 1870-71. Cerkev sama na sebi je umetnina prve vrste v vsakem oziru. Že tehnično so težko rešili problem, kajti zemlja je ruševina, brez trdnega temelja. Skopati so morali krog 80 38 metrov globokih jam, da so prišli do trdnih temeljev; nato so sezidali na stebrih, ki so jih postavili v te jame, svojo zaobljubljeno cerkev, ki jo poklanja Galila poenitens et devota Srcu Jezusovemu. Mogoče nekraljuje ta bela stavba s svojo kupolo nad Parizom. Ko stopaš ob griču od juga navzgor proti vrhu, se ti zdi, da si kakor svetopisemski prorok, ki je molil v svoji grešnosti: »Stopil bom na goro Gospodovo, odkoder mi prihaja rešitev.«

Stopaš po stopnjicah navzgor, višje vedno višje, — vedno nižje vstaja Pariz s svojimi nešteti dimniki, s svojim ropotom — kakor da stopaš v čistejšo sfero...

Na vrhu cerkev: kakor Sijon, kakor tempelj božji v Jeruzalemu. Kaže, kliče, veže ljudja na nebo, na Boga, na duhovnost. Pol stoletja še ni preteklo, kar kuljuje Kristus tu — večni boj je napovedal temi, strasti ki oklepa kot mračen, nepremagljiv zid solnčni vrh Montmartre — le malokdo ve tam zunaj, da je vrh božja postojanka, trdnjava krščanske vere — a vsakdo zna in si slika v razkošni fantaziji vse sijajne, rafinirane in nedosežne mikavnosti mesa, ki se kupuje in prodaja ravno na tem kraju na najbolj nedoumljive načine: Portae inferi krčevito drže vsako svojo lastnino in jo branijo do skrajnosti.

Vendar kraljestvo Luči preganja noč: Polagoma gre z vrha svetloba otroštva božjega

kraji države je temperatura nekoliko padla. V ostalih krajih pa se je nekoliko dvignila. Minimum je bil zabeležen v Plevlju z —17, maksimum pa v Kotoru s plus 12 stopinjami. — Prognoza za 22. januar: Za vse pokrajine razen Primorja vedro z jutranjo meglo, ponoči mraz. Na Primorju vedro z burjo. V Belgradu in Novem Sadu ponoči mraz, jutraj megla, čez dan pa vedro. Temperatura se bo kretala med —7 in plus 6. Solnce izide ob 7.07 in zaide ob 5.32.

Telefonske številke banknih uradov. Sekretariat, I. oddelek in Centralni Presbiri 2153 in 2358; II. oddelek 2221; III. oddelek 3426 in 2047; IV., VI. in VIII. oddelek 2481, 2482, 2483, 2484 in 2485; V. oddelek 2321; VII. oddelek 2128, finančni in občinski oddelek 2121; ravnateljstvo pomožnih uradov in ekonomat 2020.

Mrtev potnik v avtomobilu. V Bakru se je pripetil te dni skrivnostni slučaj, ki bo zahteval še pojasnitve. Sofer Boneti je pripeljal svoj avtomobil v Bakar in je takoj opazil, da je potnik Tomaž Stiglic, ki ga je pripeljal iz Sušaka, mrtev in ima razbito lobanjo. Pri policijskem zaslišanju je izjavil sofer, da je našel Tomo Stiglica v Praputniku, kjer se je prepiral z nekimi moškimi. Več fantov je napadlo Stiglica in zato ga je on vzel na avto ter ga odpeljal. Spotoma pa se je Stiglic najbrže zadel z glavo ob kak zid in se ubil. Sofer je bil pridržan v zaporu, dokler policija ne preišče skrivnostnega slučaja.

Norec v avtomobilu. Grozen doživljaj je te dni doživel nek višji uradnik zunanjega ministrstva v Belgradu. Ta se je peljal z nekim advokatom z avtomobilom po Ulici Miloša Velikega. Tam sta ustavila avto in čakala svojega tretjega prijatelja. Sedeč v avtu sta se pogovarjala, ko nenadoma začujeta za seboj tih glas. Opazila sta, da se je v avto vtihotali neznan jima mož. Neznane je zahteval od advokata z divjimi izrazi, naj požene avto. Oba sta takoj spoznala, da imata opraviti z norcem. S pogledi sta se sporazumela in oba hkrati skočila z avtomobila ter pričela klicati na pomoč. Norec je skočil za njima in ju hotel napasti. Na pomoč sta prihitela dva stražnika in vsem štirim se je komaj posrečilo, obvladati norca ter ga prepeljati v bolnišnico. Norec je pobegnil prej iz bolnišnice, kjer se je nahajal, da zdravnik preišče njegovo duševno stanje.

Dobitek brez lestnika. Pri zadnjem žrebanju razredne loterije v Belgradu je zadelo četrtno glavnega dobitka (50.000 Din) srečka, ki jo je kupil neki Sarajevčan ali pa kmet iz sarajevske okolice. Kakor poročajo sedaj sarajevski listi, se srečni dobitnik dosedaj še ni oglasil in ga bo kolektor, ki je srečko prodal, najbrž zaman iskal. Takih dobitnikov je pa na svetu najbrže malo, da bi se dali iskati od sreče, več jih je namreč takih, ki sami iščejo srečo, čeprav največkrat zaman.

Natečaj za načrte katoliške katedrale v Belgradu je razpisal. Arhitekti, ki se zanimajo za ta natečaj, dode pogoje pri Udruženju jugos. inženjerjev in arhitektov v Belgradu, Miloša Velikega št. 9, v Zagrebu v ulici Račkoga 2-III. ali pa pri ordinarijatu belgrajske nadškofije, Studenička ulica 20.

Slovensko planinsko društvo opozarja ponovno svoje članstvo, glede polovčnih železniških voženj, da te legitimacije veljajo edino le za osebnost in mešane vlake, nikakor pa ne za brzovlake.

navzdol v sklep strasti in greha: Luč zmaga. Čisto počasi, skoro nevidno raste njena moč, ki gre preko vseh ovir in zaprek: Še pred kratkim je bil tik pred cerkvijo postavljen spomenik nekemu človeku, ki je postavil za svoje življenjsko vodilo zasramovanje, skrunjenje Cerkev, njenih obredov in služabnikov; kot očitna, izjavljajoča poroga je stal kip tam, v ponos vsem nasprotnikom Cerkev. Kar čez noč — brez hrupa in šuma — je kip pred kratkim izginil — Luč prodira v temo...

Od hiše do hiše, od človeka do človeka, od srca do srca lije z višav ideja božanstva, ideja krščanstva in si osvaja svet.

Montmartre — danes pomeni ofenzivo katolicizma, nosi visoko idejo zmagovalnega krščanstva v najtemnejšem, najbolj propadlem in Bogu odtujenem delu Pariza, Francije.

Prav v centru Pariza je postavil v 18. stoletju Ludvik XV. sv. Genovefi na čast sijajno cerkev, ki jo je revolucionarni konvent spremenil l. 1792. v tempelj, posvečen manom vseh velikih mož Francije in ga nazval Pantheon (t. j. vsem bogovom posvečeni tempelj). Stavba je čudo tehnike, kajti sestavljena je iz samega rezanega kamna; uporabljena ni niti trohica malte, čeravno je kupola naravnost grandiozna in se dviga visoko nad vsem mestom — v višino skoro 100 m.

Ko vstopiš skozi veličastno pročelje, se začutiš trenutno silno majhnega sprčo ogromnosti stavbe, ki raste, čim bolj jo ogleduješ.

In gledaš in zreš: Tema zgornj v ozadju — kjer je bil prej prezbiterij — svetopisemska freska. In po stenah naokrog — vse življenje sv. Genovefe in druga svetniška dejanja. Ostrmiš: Jeanne d'Arc — njen klic, junaštvo, njena smrt — ona sama v viteški opravi — kip in še nekaj drugih svetniških kipov — to je še vse ostalo in tvori faktično ozadje vsemu templju. Vsa ta dela umetnine realistične dobe — umetnine prve vrste.

Mrtvaški voz si je nabavila občina Turnišča. To je prva občina v Slovenski kraljini, ki ima svoj mrtvaški voz. Dozdaj sta ga imele samo Murska Soba in Dolnja Lendava. Prvega so peljali na njem k zadnjemu počitku 20 letnega Kolar Jožeta, ki je postal žrtve letice.

Vlom na železniški postaji. Neznani vlomilci so vlomili v železniško skladišče na postaji Mačkovec. Sreča v nesreči je bila, da v skladišču ni bilo mnogo blaga in so tako odnesli le neke manjše stvari.

Slike za naravoslovni pouk (živalstvo). Veliki zoološki atlas, ki obsega 27 tabel, to je okoli 250 slik vseh živali v naravnih barvah: sesavce, ptice, ribe, plazivce, hrošče, metulje itd. je priredila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani tudi za šolsko uporabo. Do sedaj si razne podeželske šole niso mogle omisliti velikih, dragih stenskih slik živali; sedaj pa jim bo ta možnost dana. Vsaka tabela je nalepljena na karton, prirejena za šolsko uporabo in stane popolna zbirka Din 300, vezan v knjigo Din 260.

V železniškem vozu je vedno velika nevarnost za okuženje. Najbolje varstvo Vam nudijo okusne Anacot-pastilje.

Gospodinja Vaše perilo pore, posuši, munga ali lika tovarna Jos. Reich.

Ljubljana

Kaj bo danes?

Drama: Zaprio.

Opera: »Zenitev«. Gostovanje Hudožestvenikov.

Prosveta Trnovo: Krekov večer ob 8 zvečer. Delavska zbornica: »Razvojna doba žene«.

Lekarne: Nočno službo imajo: dr. Bahovec, Kongresni trg; Mr. Ustar, Sv. Petra cesta 7 in Mr. Hočvar, Šiška.

Jubilej ljubljanskega restavraterja. Danes praznuje ljubljanski restavrater gosp. Leon Pogachnik 25 letnico svoje poroke z gospo Faniko, rojeno Cufar iz Zgornjih Gorij. Obenem praznuje jubilej 25 letnico, odkar samostojno vodi svojo obrt ter 40 letnico svojega poklica sploh. Rodbina Pogachnikov izvira iz Kroke ter je v daljšem sorodstvu s pokojnim škofom Pogacharjem. Oče jubilarntov je bil rojen v Kropi ter je bil leta 1865. kavarar v Ljubljani Serviral je meksikanskemu cesarju Maksu, pred njegovim odhodom v Meksiko. Mati je doživela visoko starost 85 let. Stari oče jubilarntov je bil v Kropi »padar«, in je jubilarnt sedaj najstarejši potomec Pogachnikov — »padarjeve«. — Jubilarnt ima tri sinove v tujini: dva sta v Ameriki v Chicagu, eden pa v egiptovski Kairi. Vsi trije so natakariji. Gosp. Pogachnik je v teku 40 let stregel že najodličnejšim gostom in kronnim glavam. Med drugim je stregel tudi knezoško in dr. Jegliču ob njegovem prihodu v Ljubljano. Od vseh tedaj zaprelenih natakarijev sta živa samo še dva. Gosp. jubilarnt je v svoji stroki strokovno izobražen ter se je 8 let izobraževal po svetu. Njemu in g. soprogu k temu jubileju iskreno čestitamo ter kličemo: Še mnogo let!

Dobrovolci pri gospodu banu. Včeraj se je poklonilo banu Dravske banovine odnosaletno Zveze slovenskih dobrovolčev in mu obenem izročilo spomenico glede dodelitve velenoselniške zemlje dobrovolcem. Dočim so dobrovolci po vseh drugih banovinah po večini že nadeljeni z zemljo, se doslej za slovenske dobrovolce ni prav ničesar storilo. Gospod ban je obljubil, da bo vpošteval njih težnje ter je v bistvu že izdal potrebne naloge podrejenim oblastvom. Unati je torej, da se bo že letos začelo z dodeljevanjem zemlje slovenskim dobrovolcem v Dravski banovini.

Umrli je snoci ob šestih gđnu Franica Merhar, sestra g. kanonika dr. Merharja. V četrtek ob 9 dopoldne se bo rajničino truplo blagoslovilo Pred škofijo 6 ter bo ob 10 pokopano v Dravljah.

Cajkana krč. ženskega društva je danes ob 4 popoldne v Brezalkolični restavraciji hotela Union, Franciskanska ul.

Vreme. Vreme je oblačno, a ne prehladno. V Ljubljani je jutranja temperatura znašala včeraj —0.7 C, čez dan pa +3.6 C. Barometer 741.7. V južnih krajih je bolj jasno.

Avtomobili. Število avtomobilov je l. 1929 v Ljubljani zelo naraslo. Prijavljenih je bilo vsega skupaj 277 novih avtomobilov. Od teh je bilo 173 osebnih, 58 tovornih in 21 avtobusov. Odjavljenih je bilo 39 avtomobilov. Drugih vozil je bilo prijavljenih 25, odjavljenih pa 6.

Čudno dirne nato človeka: namesto glavnega oltarja — simboličen kip Francije, ki se ji klanja in prisega zvestobo narodni konvent: mesto stranskih oltarjev — alegorične figure — pisatelji, govorniki, državni revolucionarji itd.

Pod stavbo je kripta, kjer počivajo vsi veliki možje Francije od preteklega stoletja dalje: seve samo nekatoličani.

In se popneš na kupolo: Zopet je Pariz pod tabo. Zreš naokrog: Na zapadu Hotel des Invalides, Eiffelov stolp, na jugu se morje his stika z obzorjem, na zapadu isto, proti severu pa obvisi pogled na cerkvi Notre Dame, nato na ostrmi nad sijajno čisto cerkvo na Montmartreu, cerkve Sacré Coeur.

In nehoti potegneš črto: Tam kraljestvo Luči, tu — kraljestvo Teme. Saj je ravno v teh ulicah krog Pantheona, ravno v njem osredotočena vsa moč kraljestva Teme, ravno tu, v Pantheonu si je Tema postavila svoj tempelj, svojo trdnjavo, tu v središču Pariza, Francije, sveta.

Kakor da kliče na boj, se dviga kupola Pantheona ponosno, izjavljajoč iznad mesta, kakor da skuša s čuječim očesom zaslediti vsak korak, vsak žarek onega belega kraljestva tam onkraj Seine na severu.

Tema se bori proti Luči, stoji tu v stoletni ofenzivi proti njej: pa je znano, da Tema brez Luči sploh ne obstoja, da je le pomanjkanje Luči — tako vidimo to značilnost najbolj markantno baš v tej simbolični stavbi Teme utelešeno: zgrajena je od Luči, ozadje, podlaga, vse je prevzela in se sprejema od Luči.

In vendar se bori proti njej: bori se proti njej stalno, zvijačno, dosledno; pa saj baš to je njena edina last: večna negacija.

Ideja večne negacije živi, ruši tu.

Čisto ob vzhodnem robu Pariza je največje pariško pokopališče »Père Lachaise« (izg. Pér Lašez). Za nas, ki smo vajeni videi pokopališča prostorna, nekako harmonično ce-

»Opaža se... itd.« Pišejo nam s Poljan: To notico smo že parkrat čitali v časopisu. Opažam in čutim tudi jaz, da žlebovi na mestni hiši na Poljanskem nasipu niso v redu, oziroma, da jih sploh ni. Naj jih torej meročajni činitelj opazi. No, ker jih ni, jih ne bo mogel opaziti, pač pa se naj pobriga, da jih bo lahko opazil. Mimoidoči smo namreč lahišnogospodarski nedostatek te opazili.

Kako je tat prodajal suknje? O aretaciji Viktorja, ki je kar na debelo kradel suknje, smo že poročali. Dokazali so mu dosedaj štiri tatvine sukenj in tri suknje je policija že zaplenila. Viktor je prodajal suknje prav poceni — za dva, tri kovače. Najzanimivejša je zgodba četrte suknje, tiste, ki jo policija ni mogla več dobiti. Viktor je to suknjo ukradel nekje na Tržaški cesti. Se pogledati se mu ni ljubilo, kaj je v žepih suknje, temveč jo je kar prodal prvemu Dalmatincu, ki ga je srečal, za 30 Din. V žepih suknje pa je bilo 50 Din in nove rokavice. Torej je Dalmatince dobil suknjo in rokavice prav zastonj, povrh tega pa je imel še 20 Din dobička. Policija je aretirala tudi tega Dalmatince. Ta pa sedaj noče o suknji nič vedeti. Sodišče bo dalo obema zasluženjo plačilo.

Štirje fantički so šli v svet. Te dni so se odpravili v svet štirje fantički iz Ljubljane. Ni se jim več ljubilo prenašati naukov in nasvetov mojstrov ter staršev in so rajše poslušali sladke besede nekoliko starejšega, pa že izkušenega potepinčca, ki jih je vabil v široki svet. Tako so jo mahnilo iz Ljubljane. Naibže so odšli proti Zagrebu. Starši so seveda silno razburjeni in so prosili policijo pomoči. O begu štirih podletnih malih Ljubljančanov so obveščene dunajska, celjska zagrebska in osiješka policija.

Maribor

Vprašanje tovarnega kolodvora v Hočah postaja iz dneva v dan bolj pereče. Od železniške postaje Rače-Fram ni namreč do Maribora nobene tovarnega kolodvora, kar je za gospodarski razvoj gornjega dela Dravskega polja silno škodljivo. Na eni strani so tukaj interesi lesne trgovine, ki črpa iz pohorskih gozdov do Areha in Velike kope; potem je treba vpoštevati, da se na predelu od Frana pa do Radvanja pridelajo vsako leto ogromne količine krompirja, ki se izvažajo v druge dele naše domovine; onstran Dupleškega broda pa se vsako leto izvažajo velike množine sadja in drugih produktov. V poslednjih letih pa se v Hočah razvija mlada domača industrija in večja obrt. Zadnja leta se je na novo zgradilo več velikih lesnih industrij v samih Hočah, potem pa ob številnih močnih vodotokih, ki drvijo s Pohorja; v bližini je tudi več gradin in veleposestev (Hausampacher in Slivnica), ki morajo lesni material in druge produkte voziti v Rače ali v Maribor, dočim jim Hoče leži pred nosom. Obe tovarni postaji v Mariboru ozi. v Račah pa sta itak preobremenjeni ter je nujna potreba, da se razbremenita. Mnogo trpijo pri tem tudi ceste, ker so morajo težki tovori prevažati po 10 in še več kilometrov daleč na bližnji tovarni postaji. 25 občin mariborskega in deloma celo ptujskega okraja (Vurberg) je živo zainteresiranih na uestnovitvi nove tovarne postaje v Hočah. Pričakovati je, da bo direkcija državnih železnic v Ljubljani vpoštevajoč faktične in nujne potrebe prizadetih občin razpisala tozadevno komisijo in razpravo na lieu mesta.

Pod kolesje drvečega stroja... Okoli 23. ure je ob zapornicah pri železniškem prevozu na Tržaški cesti čakala četvorica, da zbriži mimo tovarni vlak, ki je prihajal od koroškega kolodvora. Dva od četvorke sta se vzpela preko ograje ob zapornicah na južnem koncu ter stekla proti tračnicam. Tedaj pa je v usodepolnem trenutku prihrumel iz tezenske smeri stroj grozljive brzovlake, ki ga omenjena dvojica radji ovipka ni mogla opaziti, zgrabil oba neznanca ter ju vlekel nekaj metrov za seboj. Eden od obeh je obležal 15 km zapadno od Tržaške ceste, drugi pa 10 korakov višje v smeri proti koroškemu kolodvoru. Oba v mlaki krvi. Obločni sluga Vitez je o nesreči takoj obvestil rešilni oddelek, ki je oba ponesrečenca prepegljal v tukajšnji bolnišnico. Na podlagi davnih knjižic, ki sta jih oba imela pri sebi, se je ugotovilo, da gre za 24letnega zidarskega pomočnika Frana Cestnika stanujočega na Koroški cesti 29, ter 24letnega delavca Antona Laknerja, stanujočega na...

Kožni sejem

se vrši 27 in 28. januarja 1930 v prostorih velesejma v Ljubljani. Kot kupci so na javni domači in tuji interesenti. Kože vseh vrst divjačine sprejema „Divja koža“ - Ljubljana - velesejem

lotna, vplivajo grobovi, kakor so tu, nekako tesno: Kakor da bi se človek hotel še po smrti zavarovati pred občestvom, pred skupnostjo z drugimi: vsak grob je hišica zase, vsaka hišica je drugačna — vse so temne, mračne — nekaj nedopovedljivo ozkega, tesnega oklene človekovo srce med temi grobnicami.

Od glavnega vhoda stopaš nekoliko navzgor, do simbola Smrti: spredaj bdi Angelj smrti nad pokojnimi, v zgornjem delu alegorije pa gre celoten tok življenja proti tem mračnim vratom; nekateri željni odrešenja, hrepeneči, drugi s krivdo obloženji, trepeti — vendar vsi morajo, neizprosno morajo proti temu vходу, pragu, ki sta ga baš prekoračila — večno pomlajena — mož in žena...

Stopaš višje, zopet navkreber: privadiš se temu pokopališču, po katerem se sprehajajo, kakor po promenadi, mladi in stari. Na vse strani križi, napisi: Ici repose, Ici reposit — tu se odpočiva, odpočivajo; velika vera, upanje v onostranstvo; v svidenje nad zvezdami. Sredi pokopališča, na najvišjem delu cerkvice: O, kako blizu je od tu do Boga!

In greš dalje: Glej, pot se še dviga. Torej ni cerkvice na najvišji točki! Skozi akacije in vrbe žalujke zablesti stavba z dvema dimnikoma. Kaj je to?

Naš vodnik pove suho: »Krematorije«. Torej zopet in tu še prav posebno — borba dveh svetov, dveh idej: Luč, tema; prav posebno se tu, ko gre za vso dolgo, dolgo Večnost...

Krematorij je obdan od kvadrataste stavbe, ki ima mnogo predelov. V njej jo shranjen pepel sežganih mrlicev — kakor v ogromni omari. V sredi je stavba sama. Baš stoji zunaj njen glavni delavec, Povabi nas, da vstopimo.

Najprej pridemo v kapeli podoben prostor, ki ima v sredi velik lončen sarkofag. Ta ima spredaj in zadaj vrata — vidna so pa občinstvu le sprednja, vse drugo je zagnjeno s črnimi zavesami. Ob strani je prižnici podobna vzvi-

čega na Tržaški cesti 97. Stanje obeh ponesrečenec je zelo resno ter se je pri enem ali drugem bati celo katastrofe. Laknerju je stroj levo stopalo dobesedno zmrzavil, razen tega mu je zdrobilo del lobanje in prizadelo težke poškodbe na desni roki ter notranje poškodbe. Cestniku je odrezalo desno nogo pod kolonom ter mu prizadelo tudi več obšutnih poškodb na glavi.

□ Akademski kongregacija ima drevi ob običajni uri redni sestanki. Za vse sodale je udeležba obvezna.

□ Mariborski rezervni častniki se zbere k rednemu sestanku dne 24. t. m. »Pri Zamorcu« ob 20. uri.

□ Nižji poštni in brzojavni uslužbeni priredijo dne 13. aprila dobrodelno tombolo. S tem se spričo te humanitarne prireditve naprošajo druga društva k vpoštevam pri določevanju morebitnih lastnih prireditvev.

□ Nekaka revija slovenske pesmi od dr. B. Ipavca naprej bo koncert mariborske Glasbene matice, ki je zamišljen kot proslava dr. B. Ipavčeve stoletnice in ki se je iz tehničnih razlogov moral preložiti na 3. februar. Na sporedno so samo slovenske pesmi naših najboljših skladateljev.

□ Za olepšavo magdalenskega predmestja skrbi magdalensko Opleševalno društvo. Njega članstvo se vabi, da se drevi ob 20. uri udeleži obšnega izbora, ki bo v gostilni Friedau.

□ Še k vjomi v limbuško hrištnice in posojilnice. Smolo so imeli neznan; ravno v noči od sobote na nedeljo so bili v blagajni bori štirje stotaki — prejšnji dan je namreč posojilnični blagajnik Godec nesel na varnejše mesto šest jurčkov. Vrtuni so bili očitno lažljivi in do stotakov sploh niso prišli. Sum se zgoščuje na nekega delavca, ki je bil v bližini pri popravilih poslopja zaposlen.

□ Na delovnem trgu. Takoj dobe zaposlitev preko tukajšnje Borze dela: 1 strojevodja, 5 hlapev, 1 ekonom, 2 vzgojiteljici, 7 kuharic, 4 dekle in 1 gospodinja.

□ K otvoritvi hangarja v Mariboru so naknadno brzojavno oziroma s posebnimi dopisi čestitali ter želeli nadaljnjih uspehov tukajšnjemu Aeroklubu pomočni škof dr. Ivan Tomažič, pomočnik bana Dravske banovine dr. Oskar Pirkmajer, ravnatelj Sondernarja za osrednjo upravo v Belgradu in za društvo za zračni promet ter Aeroklub v Ljubljani.

Celje

PRVA PALEOLITSKA POSTAJA V SLOVENIJI.

Na XI. prostvetnem večeru je predaval profesor g. Srečko Brodar. Polna dvorana poslušalcev je živahno pozdravila mladega znanstvenika.

Predavatelj je uvodoma podal splošni pregled stanja prazgodovinske vede ter delitev iste v obdobja. Nato pa je prešel na najdbe v Potočki zijaiki ter nam orisal geografske, geološke in klimatske razmere te vedne posojilnice, ki po predavateljevem trdnem prepričanju skriva še neprecenljive viire za prazgodovinski študij. Čeprav so dosedanja izkopavanja nudila še le velikansko množino kosti jamskega medveda, je med najdbami že 82 artefaktov, orodja in orožja, ki ga je izdelal in vporabljal prazgodovinski človek ter je ta množina artefaktov že sedaj tolikšna, s kakršno se ne more meriti nobeno drugo paleolitsko najdišče.

Predavanje so pojasnile skioptične slike, ki jih je po lastnih posnetkih izdelal celjski gimnazijski profesor g. Stante. Deloma pa so ponazorjale predavanje tudi izkopanine same, izmed katerih je predavatelj demonstriral poslušalcem krasno ohranjeno lobanjo jamskega medveda, v kateri so ohranjene celo še nežne nosne kosti, dalje je pokazal več posameznih kosti ter zanimivih šil in šivank.

Zelati je, da bi slovenska javnost posvetila najdbam in delu g. prof. Brodarja večjo pozornost.

□ Clani Vincencijeve konference Sv. Danijela v Celju naj pridejo drevi ob navadnem času in na navadnem prostoru zanesljivo k sestanku, na katerem imamo obravnavati važne stvari.

□ Radi današnjega pogreba g. dekana Tomažiča v Vojniku bo po prihodu jutranjega ljubljanskega vlaka za vsak slučaj poleg že objavljenega »pripravljen« eden avtobus celjskega mesta, če bi pogrebci ne mogli dobiti prostora na prvem avtobusu. Pravtako bo popoldne iz Vojnika obratoval še drugi avtobus, ako bo dovolj reflektantov.

□ Avtobus Celje—Podseda. V naši večeršnji notici glede te avtobusne proge se je zgodila ne ljuba pomena. Pravilno se mora glasiti, da je pričetek vožnje na tej progi že dne 23. januarja in ne še le dne 25. januarja.

šenost, kjer stoji tolažnik ostalim, ki jih skuša z besedami pomiriti. Orglje, ki so istotako za zaveso, zabučje. Med tem vzamejo krsto z mrličem zadaj iz sarkofaga — česar seve nihče spredaj ne opazi — in jo prenesejo pred ogromno, s koksom in antracitom kurjeno peč. Tu ga polože na voziček in potisnejo vse skupaj v razžarjeno peč. — Eno uro nato ostane vse v peč — nato potegnejo voziček ven, pokličejo nekaj sorodnikov, da se prepričajo, da se je res vse sežgalo in strešje nepel in ostanke kosti v lončen predal, ki ga nato vzdajo v prej omenjeni kvadrat v zid. Spredaj vzdajo ploščo z imenom — konec. Vse »sine crux, sine lux«.

Delavec odpre nekoliko vrata peči: Ravno so sežigali dva zaboja mrličev iz bolnišnice. — Koliko da jih sežgejo tako na leto? — Namsehne se: »Nad 10.000«. — In koliko se jih da prostovoljno? — »Dnevno 2 do 5. Stane pa ta procedura po razredih od 60 do 400 frankov (t. j. od ca 140 do 900 Din)«.

Stopali smo ob grobovih nazaj. Koliko veličin je tu pokopanih! Molière, La Fontaine itd. Ob poti nas zre prostodušno bronast kip »Loyson«, (izg. Loisson) čita naš prijatelj in spremljevalec, seden žalostnih zadnjega stoletja...«

Duhovnik se upre v sredi preteklega stoletja papeževi nezmotljivosti, odpade, se poroči; piše mnogo knjig, ki jih visoko cenijo. Pravi — tudi na grobu stoji te besede — da stoji njegov duh tako visoko, da gleda z višini navzdol na vsa versiva in da je obenem lahko i kristjan i žid i muslim i buddhist — ker ve, da je to vse le izraz enega Boga...«

Človek sklene glavo in gre svojo pot... Izpred kapelice — krasen razgled: Tam bela, nebeska stavba — Sacré Coeur; tam nižje uporna, mračna — Pantheon... Dve trdnjavi, dve vojski, v napadu... Kje bo zmaga? Kje kriterij?

Krog nas zaveje večerni veter — vrbe zaljuje se razgibljejo: kakor da je iz grobov, iz Onostranstva prišel odgovor meni in nam vsem, bratje in sestre... T. K.

Sport

Razne sportne vesti

Grška zveza je javila sicer neoficijelno moštvo, ki bo nastopilo v borbi za balkanski pokal proti naši reprezentanci. Nastopili bodo predvidoma naslednji igralci: Sarantu, Serlenu, (Etnikos—Pirej), Kurantis (Olimpijakos—Pirej), Vikelides N., Vikelides K. (Aris—Solun), Lekos (Olimpijakos—Pirej), Leonaridis, Angelanis (Aris—Solun), Adrijakopoulos (Olimpijakos—Pirej), Negroleptis (Atina), Miankis (Panatinaikos—Atina).

Po časopisnih vesteh je to gotovo trenutno najboljšje grško moštvo. Naša reprezentanca bo imela težak položaj, zato se mora tekma vzeti z najresnejši strani in temu primerno zaigrati, kajti drugače ne bomo dobili vodstva na Balkanu. In tudi načrt, da se kot najmočnejša nogometna zveza na Balkanu rehabilitiramo, bo šel po vodi.

BSK je tudi drugo tekmo v Atini proti Panatinaikosu odločil s 3 : 2 v svojo korist. Zagrebška Concordia odigra v soboto in nedeljo v Belgradu dve prijateljski tekmi. V soboto igra s Soko, v nedeljo na proti Jugoslaviji.

Nj. Vel. kralj, ki je prevzel pokroviteljstvo nad velikimi mednarodnimi prireditvami na Bledu in Bohinju, je poklonil krasno zlato uro. To zlato uro bo prejel v dar najboljši smučar, ki si bo priboril največ zmag.

Izbirne skakalne tekme v Kranjski gori.

V nedeljo 26. t. m. se vrše ob 14. uri izbirne skakalne tekme za Bohinjo na skakalnici v Kranjski gori. Interesanti naj se prijavijo istega dne do 12 v hotelu »Slavec« v Kranjski gori. Prijavnine ni.

Kombinirana smučka tekma za prvenstvo Dravske banovine, ki je bila določena za nedeljo 26. t. m. v Moistrani, se preloži na poznejši čas.

Smučskemu klubu Dovje—Moistrana se dovoli, da izvede v nedeljo 26. t. m. medklubski smučki tek na 18 km.

Plavalna sekcija SK Ilirije. Seja odbora plavalne sekcije se vrši danes dne 22. t. m. ob vol 19 v damskem salonu kavarne Etnos. Udeležba je za vse odbornike obvezna. Tajnik I.

Nogomet v tuiini

Boj prvakov v Južni Nemčiji postaja vedno bolj zapleten. Pred tednom dni je Eintracht Frankfurt premagal lanskega nemškega prvaka, sedaj pa je napram F. C. Pirnasens dosegel le neodločen rezultat 1 : 1. Tekmo je gledalo 9000 ljudi. Na čelu tabele prvakov stoji še vedno Eintracht s 5 točkami. Lanski prvak Sp. Vgg. Fürth je z zmago 3 : 1 nad Wormatia Worms prišel na drugo mesto. Tretje mesto si je začasnno osvojil Mayern München, ki je premagal Vi. B. Stuttgart s 6 : 3.

Gostovanje Uipesta v Münchenu. Svojo veliko turnejo je zaključil ogrski zmagovalci v boju za sredineevropski pokal s tekmo v Münchenu napram 1860 Münchenu. Neodločen rezultat 3 : 3 te igre odgovarja le deloma moči obeh moštev. Ogrsi so bili namreč videti utrujeni, dočim je bilo domače moštvo polno ognja in volje doseči čim lepši izid. Skoraj bi tekma končala s porazom Uipesta, kajti do 34 minute drugega polčasa je še vodil München z 1 : 3. Sele zadnji silni napor in napad ogrskega moštva je izravnal rezultat v 3 : 3. Tekmi je prisostvovalo 16.000 gledalcev.

Vienna v Pragi! Praška Snarta je izzvala z dunaisko Vienno prav nesrečno. kajti Čehi so bili premagani kar s 3 : 0! in to na lastnem igrišču. O Vienni je znano, da igra v tuini lepše kot doma. vendar je rezultat premetil, kajti še celo Dunajčani sami so pred igrjo prislovali zmago Sparti. 12.000 gledalcev je simpatiziralo z Dunajčani, kajti slaba igra domačega moštva ni mogla nikogar navdušiti.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Sreda, 22. januarja: Ne oddaja.

Četrtek, 23. januarja: 12.30 Reproducivana glasba. 13.00 Časovna napoved, borza, reproducirana glasba. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 17.30 Koncert radio-orkestra. 18.30 Dr. Bohinec: Plan-tažno gospodarstvo II. (kavčuk, rastlinska olja, bombaž). 19.00 Dr. Rupel: Srbohrvaščina. 19.30 Tedenski pregled — Nove knjige. 20.00 Večer hrvatske glasbe: I. Solospevi s klavirjem, II. Klavirske skladbe, III. Solospevi, poje g. Roman Petrovič, IV. Klavirske skladbe. 21.00 Vijolijski koncert g. Roberta Dorferja (pri klavirju g. Šivic). 22.00 Časovna napoved in poročila, koncert radio-orkestra.

Drugi programi:

Četrtek, 23. januarja:

Belgrad: 12.40 Koncert radio-kvarteta. 18.00 Harmonike. 20.00 Pevski koncert. 21.00 Čas, nato dnevne vesti. 21.10 Koncert radio-kvarteta. 22.10 Zabavna glasba. — Varšava: 12.40 Mladinski koncert varšavske filharmonije. 17.45 Koncert. 19.25 Reproducivana glasba. 20.15 Koncert. 23.00 Plesna glasba. — Budapešt: 12.05 Reproducivana glasba. 16.00 Pestra ura. 17.30 Koncert eiganskega orkestra. 19.30 Literarni večer. 21.00 Koncert. 22.00 Koncert eiganskega orkestra. — Milan: 11.25 Reproducivana glasba. 13.30 Zabavni koncert radio-orkestra. 16.30 Mladinska ura. 17.00 Koncert kvinteta iz Torna. 20.30 Literarna ura, nato komedija. 21.15 Veliki koncert, nato zabavna glasba. — Praga: 19.05 Ljudski koncert. 20.00 Drama iz studija. 22.15 Zabavna glasba. — Langenberg: 20.00 Koncert. 20.45 »Obisk pri Landoisu, slušna igra, nato plesna glasba. 23.00 Jazz na ploščah. — Rim: 17.30 Koncert. 21.02 Prenos opere »Silvano« nato plesna glasba. — Berlin: 19.30 Zborno petje. 20.00 Koncert koračnic. 20.30 »Manhattan Transfers, slušna igra. — Katowice: 12.40 Mladinski koncert iz Varšave. 16.30 Reproducivana glasba. 17.10 Prenos iz Varšave. 17.45 Koncert. 19.05 Literarna ura. 20.15 Koncert. 23.00 Plesna glasba. — Toulouse: 18.35 Plesna glasba. 19.00 Pesmi. 19.30 Plesna glasba. 20.15 Koncert iz opernih del. 21. Koncert. — Stuttgart: 16.00 Koncert. 19.30 Koncert na pihala. 20.15 »Rešeni Alkibiade, drama. 22.00 Zabavni koncert. 23.20 Plesna glasba. — M. Ostrava: 12.30 Koncert. 15.00 Ura za žene. 16.30 Koncert. 19.00 Ljudski koncert. 20.00 Drama iz studija. 22.15 Zabavna glasba.

Iz društvenega življenja

Prosveta Trnovo priredi danes ob 8 zvečer Krekov večer. Spored: 1. Deklamacija, Krek: Naša pesem. 2. Predavanje o Kreku, prof. Dolenc. 3. Alegorična slika, deklamacija, petje dekcev. Zborna deklamacija fantov.

Francoski institut. V četrtek 24. januarja ob 21 predava v društvenih prostorih Francoskega instituta v Narodnem domu g. dr. Leben o treh literarnih nagradah. Vabimo vse prijatelje in znance društva na zanimivo predavanje.

Obrtno pospeševanje

Ustanovitev zavoda za pospeševanje obrti Zbornice TOI

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je na svoji plenarni seji sklenila, da osnuje v svojem delokrogu poseben zavod za pospeševanje obrti. Ustanovitev tega zavoda, za kar se je zlasti iniciativno zavezal zbornični podpredsednik in predsednik obrtnega odseka gosp. Ivan Ogrin, je bila zelo potrebna in so imele pri tem zavodu sodelovati tudi bivše oblastne samouprave. Toda po razpravah v Zbornici je Zbornica sama pristopila k izvedbi svojega obrtnega pospeševalnega programa. Stavila je na razpolago prav znatne zneske: samo za 1930 450.000 Din. tako da bo zavodu omogočeno prav uspešno in širokopotezno delovanje.

Zavod za pospeševanje obrti zbornice za TOI v Ljubljani, kakor se imenuje uradno nova institucija, je že začel poleg prirejanja tečajev izdajati svoje glasilo »Jugoslovanski obrtnik«, ki bo izhajal vsakih 14 dni (vsak drugi četrtek v mesecu). V prvi številki priobčuje g. Ivan Ogrin uvodni članek »Naš program, kjer utemeljuje potrebo posebnega zavoda za pospeševanje obrti. Nadalje priobčuje list tudi podatke o vrsti in delokrogu zavoda kakor tudi program Zborničnega obrtnega pospeševanja za 1930 in zanimiv članek »Ogrina o obrtnem muzeju«.

Kakor posnemamo iz lista, spada v delokrog tega zavoda zlasti:

Skrb za povzdigo splošne in strokovne izobrazbe obrtniškega stanu;

prirejanje predavanj in poučnih tečajev vseh vrst tako strokovnih, kalkulacijskih, knjigovodskih, blagovanskih ter iztaja potrebnih odhodnih izpričeval o obisku takih tečajev;

prirejanje razstev v raznih vrst: tako razstav obrtnih in rokodelskih izdelkov, strojev in delov-

nih pripomočkov, obratnih naprav in uredb, potrebščin in sirovin;

prirejanje poučnih potovanj v domovini in tujini, poučnih izletov in ogledov doma in na tujem; nazorno predavanje tehničnih pridobitev in novosti, iznajdb in modelov, novih delovnih metod in načinov;

posvetovanje interesentov pri nabavi blaga in sirovin ter prodaji blaga in izdelkov, posvetovanje in posredovanje pri nakupovanju strojev, instalacij, delovnih pripomočkov, orodja in priprav;

posvetovanje interesentov pri urejanju in preurejanju ter opremljanju obratovalnic in delavnic, posvetovanje interesentov za izboljšanje delovnega načina za izdelovanje kvalitetnih izdelkov, za izdelovanje umetno-obrtnih izdelkov in tujsko-prometnega blaga ter pospeševanje obrtniško-irgorske osamosvoje;

buditev in gojitev razumevanja za nabavo in prodajo v skupnih napravah za nakup in prodajo; posvetovanje interesentov v kreditnih vprašanjih in prizadevanjih v vprašanjih obrtnega zadrugištva, pri dobavah in skupnem prevzemanju dobav zlasti tudi posredovanje pri državnih in javnih dobavah ter licitacijah;

skrb in povzdig domače industrije;

priprava in prizadevanje za ustanovitev obrtnega muzeja s stalnimi razstavami;

posvetovanje interesentov in posredovanje pri izbiri poklica, gojitve obrtne, obratne in poklicne statistike, skrb za vzgojo obrtnega naraščaja, za pomočnike in vajeniške doma: zaposlišča, zavetišča, razvedrišča;

vzdrževanje knjižnice, čitalnice, zbirke strokovnih publikacij, izdaja strokovnega glasila;

posvetovanje obstoječih strokovnih obrtnih združenj, njih preuredba in snovanje novih stanovskih organizacij.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska pos. 170 den., Ljublj. kred. 125 den., Pradediona 920 den., Kred. zavod 170 den., Rušve 132 den., Stavbna 50 den., Sešir 105 den., Veče 250—260.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 440—441.5 (440—442), kasa 440.5—441.5, termini: ult. 2. 412—413 (412.5), 3. 416—417. 7% B. p. 78—79.5, 7% drž. p. H. B. 77 d. 8% Bl. p. 88—90, Sreč. R. kr. 36 d. 7% inv. pos. 83.5—84.5, agrari 51—52. — Bančni pap.: Union 202—204 (201.5), Poljo 64—67, Hrv. 50 d. Kred. 101—105, Jugo 80—88.5, Lj. Kr. 125, Medjun. 58.5 d. Nar. 8180 d. Praded. 922.5—927.5, Srpska 150 d. Zem. 127 d. Kat. 34 d. Etno 164, Obrtna 36 d. Ravna g. 75 d. — Ind. pap.: Guttman 185—190, Slavonia 200 d. Slavetska 89—89.5 (89), Danica 110—115 (110), Drava 305 d. Sečera 390—395, Osj. ljev. 210, Oceania 180 d. Brod. vag 125—130, Union 140—170, Isis 30 d. Ragusa 430 d. Trbovlje 400—500 (400—495), Veče 125 d. Nar. sum. 45 b. Piv. Sar. 145 d. Jad. pl. 525 d. Nar. mlin. 20 d.

Belgrad. Narodna banka 8215, 7% inv. pos. 84—84.5 (84—83.5), agrari 52—52, vojna škoda prompt 438.5—439 (438.5—439), 2. 415—416.

Dunaj. Don. sav. jadr. 92.50, Wiener Bankverein 21.25, Creditanstalt 51, Escomptges. 171.50, Mundus 177, Alpine 36.20, Trboveljska 61.70, Kranj. ind. 28.50, Rima Murany 105.

Žito

Za pšenico se je položaj precej učvrstil in cene so poskočile od 205 na 207.50 in 210 za srednjebeško pšenico, na 212.50 za gornjebeško, a za pšenko na 215 in 217.50. Tudi čikaški tečaj za pšenico so poskočili. — Povpraševanje po blagu je precejšnje, ponudb pa zelo malo. — Dasi se za koruzo položaj ni bistveno izpremenil, se vendar zahtevajo že višje cene. Casu primerno suho blago s kvaliteten garancijo za prompt velja 107.50, v Sremu 110 nakladalna postaja. — Pšenična moka je še vedno čvrsta in zahtevajo zdaj tudi slabši mlini 335 do 340 za ničlo, dočim so boljši večinoma razprodani. Promet je na splošno precejšen.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene.

Zaključek je bil 1 vagon koruze. Tendence stalna.

Novi Sad. Pšenica: bč 77 kg 205—207.50, 78 kg 207.50—210, gornje bč 78 kg 207.50—212.50, ban. Tisa šlep 78 kg 210—215, gornjeban. 78 kg 202.50—205, južnoban. 77 kg 190—192.50, sremska 76 kg 195—197.50, sremska 77 197—202.50, ječmen in oves neizpremenjena. Koruza: baška, sremska 102.50—105, bč. srem. garant. 102.50—105, bč. srem. febr. 107.50—110, marc. Dunav šlep 115—117.50, posušena 117.50—122.50, april, maj 120—125, ban. Dunav, Bega šlep, marc 115—117.50. — Moka: bč 90, 00 325—332, 2, 290—300, 5. 245—250, 6. 187—190, 7. 145—155, 8. 112.50—115. — Otrobi: neizpremenjeni. Promet: 15 vag. pšenice, 2 vag. ječmena, 2 oves, 83 koruze, 16 moke in 9 vag. otrobov, skupaj 127 vag. — Tendence prijazna.

Semboj. Pšenica: bč. 77 kg 202.50—207.50, bč. 78 kg 205—210, sremska 200—205, slav. 195—200, bč. Tisa šlep 207.50—212.50, ban. Bega Dunav šlep 202.50—207.50, ban. Bega kanal 202.50—207.50. — Oves: bč. 140—145, sr. slav. 142.50—147.50. — Rž: bč. 140—150. — Ječmen: bč. 63.64 kg 120—130, bč. letni 63.66 kg 135—140, bar. 63.67 kg 150—160. — Koruza: bč. 102.50—107.50, bč. marc 110—115, april, maj 115—120, posušena 115—120. — Fižol: bč. 430—440, bč. beli izbrani 460—470, bč. mešan 260—270. — Moka: bč. 00 330—340, 0 330—335, 5 255—265, 6 100—200, 7 150—160, 8 105—115. — Otrobi: pšen. bč. 90—95. — Promet: koruza slabša, ostalo: prijazno. Promet: 416 vag.

Budimpeša. Tendence: neenotna. Promet srednji. — Pšenica: marc 23.75—23.85, zaklj. 23.78—23.79, maj 24.64—24.72, zaklj. 24.67—24.68, okt. 23.86—24.05, zaklj. 23.84—23.85. — Rž: marc 14.40—14.45, zaklj. 14.43—14.45, maj: 15.25, okt. 16.20. — Koruza: maj 14.50—14.70, zaklj. 14.68—14.70, julij 15.08—15.15, zaklj. 15.15—15.17, tranzit: maj 14.03—14.10, zaklj. 14.10—14.14.

Les

Na ljubljanski borzi je tendenca za les mlačna. Zaključkov ni bilo. Poleg drugega se ponuja 3 vag. bukovih drv in 30 vag. hrastovih dog ze 25, 50 in 100 literske sode.

Živina

Dunajski svinjski sejem. (Poročilo tvrdke Edvard Saborsky & Co. s Dunaja) Pripeljanih je bilo na svobodni trg 700. prutarjev in 8394 špeharjev, od teh iz Jugoslavije 3484. Na kontumacijski trg pa je bilo pripeljanih 1217 prutarjev in 246 špeharjev. Cene so bile: za špeharje najboljše 2.20, I. 2.10—2.15, II. 2.05—2.10, za kmetijske 2—2.15, za prutarje 2—2.05, najboljše 2.70. Tendence je bila živahna, špeharji so bili dražji za 5—10 grošev, prutarji pa so pri mlačnem prometu padli v ceni za 10 grošev.

Borza

DENAR

Dne 21. jan 1930.

Devizni promet je bil danes srednji, največ ga je bilo v devizah Praga in Berlin. Tečaji so večinoma ostali na večeršnji višini, le London, Newyork in Trst so za malenkost popustili. Privatno blago je bilo zaključeno le v devizi Trst, v ostalih zaključenih devizah pa je intervenirala Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaj.) Amsterdam 227.90 bl., Berlin 1354.25 — 1357.25 (1355.75), Bruselj 789.50 bl., Budimpešta 991.78 bl., Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 796.31 — 799.31 (797.81), London 276.07 bl., Newyork 56.61 bl., Pariz 221.83—223.83 (222.85), Praga 167.39—168.19 (167.79), Trst 295.75 — 297.75 (296.75).

Zagreb. Amsterdam 2276—2282, Berlin 1354.25 — 1357.25, Bruselj 789.50 bl., Budimpešta 991.78 bl., Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 796.31—799.31, London 275.67—276.47, Newyork 56.51—56.71, Pariz 221.83—223.83, Praga 167.39—168.19, Trst 295.86 297.86.

Belgrad. Berlin 1354.25 — 1357.25, Bruselj 788.09—791.09, Budimpešta 998.28—993.28, Curih 1094—1097.4, Dunaj 796.81—799.31, London 275.67 — 276.47, Newyork ček 56.51—56.71, Pariz 221.82—223.82, Praga 167.39—168.19, Milan 295.80—297.80, Varšava 693.84—696.84.

Curih. Belgrad 12875, Amsterdam 208, Ate-ne 6.71, Berlin 123.69, Bruselj 72.03, Budimpešta 90.50, Buk

V desetih dneh okrog sveta

Mednarodne priprave za zračni promet — Pogled v bodočnost

V Evropi in v Zedinjenih državah Severne Amerike se vrše že dalj časa razprave strokovnjakov; v bližnjem času bodo javnosti sporočeni dalekosežni rezultati razprav o možnosti vzpostavitve zračnih črt, ki bi omogočile potnikom preleteti celo zemeljsko oblo v letalu ali zrakoplovu.

Ze je izdelan skrbno sestavljen glavni načrt vseh tehničnih in prometnih vprašanj, s katerimi je treba računati pri organizaciji in vzdrževanju dolgih mednarodnih zračnih linij na kopnem in morju.

Za sedaj je dosežen sporazum v tem, da se zračni promet vrši s pomočjo velikih, hitrih zračnih ladij toliko časa, dokler promet z letalom ne dobi večje trgovske podlage. Radi tega se v načrtih, ki so sedaj izdelani za zračni promet okrog zemlje, omenja, da bi preko Atlantskega in Tihega Oceana vršile promet le zračne ladje, ki bi bile sposobne za

Vzemimo primer, da začne potnik potovanje okrog sveta v San Francisku, preleti Ameriko v vzhodni smeri z brzim transkontinentalnim luksuznim letalom. V New Yorku se preseli s prtljago vred v ogromno zračno ladjo »North Atlantic«, katere tip je že določen. V tem velikanu se lahko pelje v London, Pariz ali Berlin. Če prispe, recimo, v Berlin, se presede v ogromno letalo, v notranjosti urejeno kot jedilnica, spalnica, salon itd. in odleti naprej na vzhod v Tokio, odkoder ga druga zračna ladja prepelje v San Francisko, kjer je nastopil s potovanjem okrog sveta.

Potnik, ki leti z zračno ladjo iz New Yorka v London in hoče v Pariz, se presede v Londonu v letalo, s katerim nadaljuje potem lahko še pot v Italijo preko Švice. Tam se lahko presede v ogromno letalo in leti preko Sredozemskega morja v Egipt. Od tam lahko nadaljuje pot v Avstralijo in od tam zopet z zračno ladjo v San Francisko.

Zdaj baš sestavljajo vozni red zračnih črt. Po tem voznem redu bi potnik prišel okrog zemlje v 14 dneh, toda pozneje mislijo to dobo skrajšati na 10 dni.

Dedščina plesalke Desylove

Proces za dedščino Gaby Deslys-ove, o katerem smo že svoječasno pisali, se bliža h koncu. Te dni se je pojavila pred pariškim sodiščem gdč. Hedviga Navratil, katere starši so zahtevali dedščino zase, dokazujoč, da je Gaby Deslys njihova izgubljena hčerka. Hedvigo Navratil je zasljal komisar Amelin, ki je po zaslišanju izjavil častnikarjem, da se je gdč. Navratilovi posrečilo dokazati svojo identiteto. Dokazano je, da je Hedviga Navratil hči Ivana in Ane Navratil, rojena 31. oktobra l. 1884. v Gornji Moščenici na Moravskem. Govori in piše češko, nemško in francosko.

Gdč. Navratil je pozneje sama izjavila častnikarjem, da je poznala Gaby Deslysovo, toda z njo ni nikdar govorila ali se tudi ni posluževala njenega imena. Njena družina se je javila za dedščino radi velike sličnosti med pokojno Gaby Deslysovo in njo, ki so jo smatrali za izgubljeno. Gdč. Navratil je elegantna plavalaska in izgleda mnogo mlajša kakor je v resnici. Častnikarji, ki so poznali Gaby Deslysovo, pravijo, da ji je izredno podobna.

V razgovoru z dopisnikom češkega presburoja je gdč. Navratil govorila perfektno češčino z moravskim naglasom. »Jaz sem Moravka,« je rekla in začela pripovedovati o svojem rodnem mestu Gornji Moščenici.

V razgovoru s francoskimi novinarji je izjavila, da je za spor radi dedščine Gaby Deslysove izvedela šele iz časopisov. Prepričana je, da njena družina ni zahtevala dedščine iz kakih zlonamernih razlogov, ampak zato, ker je mislila, da je Deslysova identična z njihovo izgubljeno hčerko. V ostalem ta dedščina ni tako bajeslovna in ne znaša 50 milijonov frankov, poleg vile in draguljev, ampak le četrtino tega.

Nerešena pa je ostala okolnost, da so pred vojno na zagoneten način izginili dokumenti Hedvige Navratil v nekem pariškem hotelu. Naznanila je sicer to policiji, toda dokumentov ni dalje iskala. Sumijo, da je Gaby Deslysova s pomočjo teh dokumentov vršila špionažo v korist antante, ker je s sličnostjo na fotografiji in z dokumenti lahko popolnoma igrala vlogo Hedvige Navratil. Seveda je to samo kombinacija, ker se niti komisar Amelin niti gdč. Navratil nista hotela o tem jasneje izraziti.

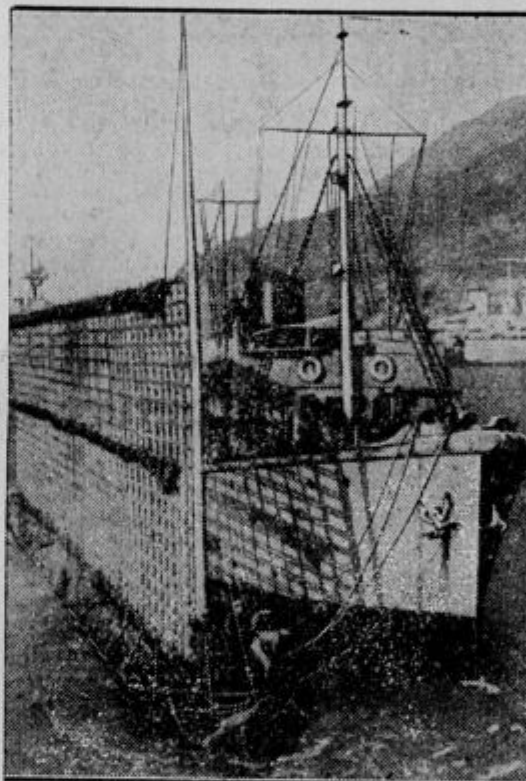
Na temelju dokaza identitete gdč. Navratilove so njeni starši izločeni od dedščine in tako prideta v poštev le še družina Cavi iz Marseille-a in marseillska občina sama.

K razorožitveni konferenci v Londonu. Ameriški poslanik v Londonu Dawes (na desni) pozdravi ameriškega državnega tajnika Stimsona (na levi) ob njegovem prihodu v London.

Prostozidarstvo v številkah

Prostozidarska centrala v Nemčiji je izdala v »Koledarju za prostozidarje« statistiko svetovnega prostozidarstva. Po tej statistiki je na svetu 28.638 lož s 4.411.000 člani. V Evropi je 514.000 članov, v Aziji 19.000, v Afriki 8000, v Severni Ameriki in severno-ameriških kolonijah 3.550.000, v Srednji Ameriki 35.000, v Južni Ameriki 95.000, v Avstraliji 190.000. K ložam pa spada še cela vrsta organizacij, ki so v zvezi z prostozidarstvom in ojačujejo njegov vpliv v svetu.

Angleška pomožna vojna ladja »St. Jenny« se je v Biskajskem zalivu potopila. Od 28 mož posadke se jih je rešilo samo pet, vsi drugi so utonili.

Na večji zvon Rusije so raztopili

V Kijevu stoji zelo stara samostanska cerkev, ki je bila sezidana na ukaz cesarice Elizabete. V zvoniku te cerkve je visel največji zvon Rusije; tehtal je okrog 65.000 kg, debel pa je bil $\frac{3}{4}$ m. V samostanski kroniki je zabeleženo: »Cesarski zvon tehta 4000 pudov (65.000 kg) in sta ga na povelje carice Elizabete vliha mojstra Gavril Lukijanov in Semjon Stepanov.« — Dne 3. januarja so zvon sneli in ga raztopili.

Pismo po 13 letih

Malo mestece v Tridentu, Ravina, je imelo te dni senzacijo, kakršne se po svetovni vojni tudi v naših krajih dogajajo. Neki Angelo Paris, ki je bil poklican k vojakom takoj v začetku vojne, se boril v avstro-ogrski armadi in bil l. 1915. ujet v Galiciji. Je bil proglašen za mrtvega. Ze od februarja l. 1916. ni njegova družina dobivala nobenega glasu od njega in zato so bili prepričani, da je umrl. Sedaj, po 13 letih, je pa prispelo njegovo pismo, v katerem javlja svoji družini, da je živ in zdrav. Piše, da je bil ujet v Galiciji in takoj nato odpredan v Sibirijo. Tu je živel, odrezan od ostalega sveta in ni prav nič vedel, kaj se godi po svetu in kake spremembe so nastale v Evropi. Pred petimi leti se je oženil z mlado Sibirko in sedaj živi na svojem posestvu veselo in zadovoljno v krogu svoje družine. Paris pravi, da je popolnoma zadovoljen v svoji novi domovini in da se ne misli vrniti. Rad bi videl le svoje starše. Piše, da je v njegovi okolici še nekaj bivših avstrijskih ujetnikov, ki se, kakor on, zelo dobro počutijo v novih razmerah.

Na pokopališču padlih vojakov v Ravini pa stoji kamen v imenon Angela Parisa. Najbrže ga bodo domači veselo odstranili.

„Srečni dnevi“

Se dandanes je mnogo ljudi, ki verujejo v posebno srečnosne dneve in so prepričani, da so jim in jim še bodo donasili srečo. In v nekaterih slučajih se je to domneva tudi uresničila. Tako je Napoleon smatral drugega vsakega meseca kot najsrečnejši dan. On je 2. avgusta postal konzul, dve leti pozneje 2. decembra je bil kronan za cesarja Francije. Naslednje leto 2. decembra je dobil bitko pri Austerlitzu in 2. aprila 1810 se je oženil z avstrijsko nadvojvodinjo.

Lord Roberts je imel terek za najsrečnejši dan in v južnoafriški vojni je izgledalo, da je res tako. Svoj pohod skozi Oranje je pričel v terek, general Cronje se mu je predal v terek, Blomfontein je vkorakal v terek in tudi v Transvaal je prišel v terek. Končno pa je tudi nad Pretorio v terek zavihrala angleška zastava.

Lord Kitchener je veroval v 5. junij kot najsrečnejši dan leta. Ta dan je bila prvokrat v Pretoriji izobešana britanska zastava. Dne 5. junija 1899 je angleški parlament glasoval za častno darilo Kitcheneru v znesku 30.000 funtov za zmago pri Omdurmanu. 5. junija 1902 pa mu je zopet parlament dovolil 50.000 funtov, ker je »srečno« dokončal vojno v Transvaalu. Bivši večkratni minister Winston Churchill je smatral soboto za najsrečnejši dan tedna. Rojen je bil na soboto, iz burskega ujetništva je ušel na soboto, poročil se je na soboto, bil prvokrat ministrom imenovan na soboto in tudi poslanecem je bil prvokrat izvoljen na soboto.

Krištof Kolumb je imel petek za srečen dan, kar je gotovo izjema, zakaj večina ljudi — tudi takih, ki sicer niso praveverni — smatra petek za nesrečen dan. Kolumb pa je v petek odjadril iskat nove dežele, v petek je prvič zagledal suho zemljo, v petek se je vračal v Evropo in v petek se je vrnil v domače pristanišče. Ko je drugič jadril v Ameriko, je v petek stopil na ameriška tla in zopet je bil petek, ko je dovršil svojo zgodovinsko morskotovanje ter je v petek stopil na suho v Spaniji.

Srdita primadona

Sledeča zgodbica nam kaže, kako opasno je biti v bližini, kadar se primadona razsrdi. To je v precejšnji meri izkusil neki budimpeštanski godbenik, ki si je na ta način nakopal več mesecev zdravljenja v bolnišnici. Zadeva sama se je dogodila v budimpeštanski kraljevski operi. Umetnica gospa Franja Gal se je silno razsrdila radi neznatnega spora z ravnateljem opere. Ko je po bitki, v kateri je uporabila vse svoje ženske zmoglosti, kar se tiče jezika, hotela vsa razsrdjena oditi v svojo sobo, je s tako silo odprla vrata, da se je godbenik Josip Gruber, ki je baš tedaj stal v bližini, zrušil od silnega udarca na tla. Vrata so ga s tako silo udarila po glavi, da je dobil težko poškodbo. Dama ni bila posebno galantna. Gruber jo je moral tožiti za odškodnino, katero je precej »zabelil«, zahteval je namreč 30.000 dinarjev. Na prvi razpravi, ki se je te dni vršila pred budimpeštanskim sodiščem, slednje ni izreklo obsodbe, ampak je razpravo preložilo, da se zaslišijo še nekatere priče.

Napovedovalec v radiu: »Sedaj se bomo preselili v Ameriko in vi boste v svojem radiu slišali šumenje slapa Niagare.«

Sprememba v angleški vladi. Lord Passfield (na desni) dosedanj minister za kolonije, namerava odstopiti. Z njegovega naslednika bo najbrže imenovan voditelj rudarjev Bernon Harshorn (na levi).

prevoz 160 potnikov poleg posadke in nekaj ton pošte.

Velike razdalje preko Oceanov so še vedno izključno le domena zračnih ladij. Toda strokovnjaki teže za tem, da bi se končno začela graditi tudi ogromna letala za prekoceanske polete. Tudi novi tip letala bi daleko prekoračil dosedanje mere in kapaciteto prometnih avijonskih sredstev, težjih od zraka, ki jih danes uporabljajo. Mnogi tehniki trdno verujejo, da bi moglo letalo, zgrajeno izključno le iz kovine, uspešno zamenjati zračno ladjo v prekomorskem prometu. Dalje pravijo, da bi se pri tem pokazalo, da so izdatki za letališča, vzdrževanje in popravila letal, težjih od zraka, mnogo manjši, kakor stroški pri zračnih ladjah, lažjih od zraka.

So pa tudi strokovnjaki, ki niso tega mišljenja, ampak prepričani, da bodo prekomorski poleti z velikimi tovari stalno ostali domena zračnih ladij in da bodo v bodoče za letala najboljše ekonomsko polje obalni poleti in poleti med posameznimi otoki.

Toda tehnični napredek je prinesel mnogo nepričakovanih rezultatov. Mogoče se bo nekoč izplačalo graditi »mešana« letala, (kombinirana zračna ladja in letalo), ki bi popolnoma izpodbila račune, na katerih zaenkrat grade strokovnjaki. V letalstvu se ponavadi zelo dobro izkaže stvar, ki je ni nihče pričakoval.

Najnovejši predlogi za svetovni promet prepuščajo polet preko Oceanov izključno le zračnim ladjam, medtem ko so vsi mišljenja, da je za promet nad kontinentom mnogo prikladnejše letalo. V Ameriki je na primer poštni promet z letali dosegel velik uspeh.

Ceprav se bodo poštna letala priključila svetovnim zračnim črtam za prekoceanski promet (te črte bodo imele svoja pristanišča v New Yorku in San Francisku), bodo prišla v promet nalašč za to zgrajena velika potniška letala, ki bodo mogla sprejeti na krov 50 ali še več potnikov in leteti z brzino 150 milj na uro.

Nizza v snegu. Tudi francoska rivijera je pred nekaterimi dnevi videla svoje le solnce vajene palme pokrite s snegom.

Gostovanje Hudožestvenikov v Ljubljani

To dni sprejema Ljubljana že četrtilt gledališko umetnost, ki je v svojem bistvu edinstvena in nosi visoko ime moskovskega Hudožestvenika Teatra. Danes nam ta umetnost živi sicer blizu, v bridko osamelem življenju praške skupine tega teatra, in gostuje po srednji Evropi, dočim so se posamezni znameniti člani ustavili pri posameznih gledališčih (Masjiljinov, Germanova), nekaj so jih pokrili že evropski grobovi — glavni del pa se je vrnil v Rusijo, kjer zdaj mojster in ustanovitelj Stanislavskij piše svoje spomine, dočim njegovi znameniti sodelavci rešujejo svojo umetnost v razmerah sedanjosti Rusije. Vse to nam hodi v spomin, ko zasledujemo in v duhu obnavljamo srečanje s temi umetniki na naših tleh. Vsakokrat manj znanec — nova, manjša imena prihajajo; nič več pa ne bo Kačalova, Knipper-Čehova, Bakšjeva, Šarova in drugih. Pozdravili smo spet Pavlova, Grečeva, prvič vidimo Hmaro — in še nekaj imen, a zdi se, kakor da racionalistična evropska tla niso godna, da bi uspevala na njih skrivnosti, ki jo imenujemo umetnost Hudožestvenikov. Kljub temu pa iskreno pozdravljamo Praško skupino Hudožestvenikov pod vodstvom gospoda Pavlova in z veliko pozornostjo sprejemamo njihovo umetnost.

Prvi večer so Hudožestveniki igrali dramatičnizacijo Dostojevskega romana »Zločin in kaznen. Pod neljubrim spominom »Bratov Karamazovih«, ki smo jih videli pri prvem gostovanju pred devetimi leti, je bila ta prva predstava, ki je vodil g. Hmaro, sicer precej briden občutek nazadovanja, vendarle zase velika umetnost. Četulek, da se notranja sila te nekdane umetnosti izgublja in da postaja nekaj drugega, je predvsem spremljal to predstavo. Ostala je ogromna igra, močan zunanji izraz, ki nasilno premaga — a tiste tihe in grozne skrivnosti ni več, kot je bila nekoč. Dočim pri nekdanih predstavah ni bilo treba nič skrbeti, da ne boš razumel teksta, ga zdaj naenkrat potrebuješ, če nisi prebral romana. Pa tudi poznavavec romana bo to dramatičnizacijo občutil kot manj posrečeno. Premoščna zgodba o boju zločinca Razkolnikova med razumom in vesolje je razdeljena na 10 slik, ki segajo od zločina do priznanja. Dofikajo se še razmerja do Sonje, matere in pa v glavnem razgovorov s preiskovalnim sodnikom Porfirijem Petrovičem. V sredi stoji veliki razgovor med Razkolnikom in preiskovalnim sodnikom, ki je vzet iz V. poglavja III. dela o odpustnosti zločina in prekršitvi zakonov, če je to človeštvu v prid — temu razgovoru pa manjka sporedni bistveni del razgovora s Sonjo, kakor ga je Dostojevskij postavil v IV. poglavju naslednjega dela in evangeljsko branje o Lazarjevem vstajenju. Desetero slik pa bistveno prav za prav ne more biti drugače kot deset strahotnih stopinj morilčeve tragike in njegovega duhovnega preokreta v eno smer. A sveta manjka.

Način uprizoritve se opira na posamezne igravce, na njihovo poudarjeno silo, dočim stranske osebe mnogokrat ne zadovoljujejo; celota je bolj maskirana kakor pa v vseh podrobnostih docela urejena in dognana. Tako stoji preveč v ospredju Razkolnikov g. Hmaro in se prav uveljavlja le ob enako močnih igravcih, ob materi ge. Grečevi, preiskovalnem sodniku g. Pavlovu in ob Sonji ge. Korsakovi. Velik del igre se giblje v dveh skrajnostih: v filmski zunanji akciji in v silni retorični dovršenosti; tista prvotna čista umetnost, ki pretrese z enim mahom, pa je bila v posameznih trenutkih n. pr. koncem 3. slike, ko se Razkolnikov onesvesti, v Sonjinem krikui v 8. sliki in v slovesu od matere v 9. sliki.

Razkolnikova je igral g. G. Hmaro — umetnik heroičnega glasu, ki v osebnem formatu sega preko naših predstav iz romana. Njegova igra se giblje skoraj ves čas na samih vrhovih patoloških efektov od blazne mizlice tik pred zločinom do končnega priznanja. Linija, ko zločin stresa njegove živce, ko se zunanje nekoliko uravnovesi in končno spet omaga, je zelo jasna in polna pretresljivih momentov, bodisi v boleznih, v strastni debati, najbolj pa njegovo strahotno kolebanje med izpovedjo in skrivanjem zločina, ali bolje upor nazona proti volji vesti. V vseh izrazih jezika, obraza, kretnje in hoje je skoraj nasilen oblikovavec, v katerem ne vidimo drugega kot vse prevladujočega umetnika.

Ga. Grečeva se je od vzorno in skromno podane matere, ki obišče bolnega sina, dvignila v končnem slovesu v čudoviti modlaciji in varietiji v bohotnost čuvstev; to je še bleščača umetnica prvotnih hudožestvenih kvalitiet. Ob nji smo spoznali tudi g. E. Korsakovo, kot Sonjo, načistejši tip Dostojevskega odrešujočih ženskih tipov. V vseh treh nastopih, zlasti pa ko spozna v Razkolnikovu morilca, je bila prečresljivo enostavna, čista ženska, ki je zmožna pritegniti in odrešiti. Ob nji se obudi spomin na nekatere ustvaritve igralk, ki smo jih videli pri prvih gostovanjih.

Naš stari znanec je g. Pavlov. V njegovi igri živi demonična nalezljivost, iz neznatnih, nebrzihih početkov pritira igro do blaznosti in te obrne proti samemu sebi, da bi ga najrajši ugonobil. Drugače njegove igre ne morem tolmačiti. Sicer se narahlo čuti, da je tudi njegova igra izgubila

skrivnost lepote, a ker ta igra lepa v običajnem pomenu nikoli ni bila, ampak vedno samo strahotna, pa najsi je igral tudi komedijo, ta igra ne more nič utrpeti, ker korenini v divji sadistični prekanjenosti. Tak je tudi njegov preiskovalni sodnik Porfirij Petrovič. Ta prekanjenost je dobrosrčna, enostavna in vendar odurna igra, ki zmagava Razkolnikova, da prizna zločin.

Ostali igravci so se zmiselno uveljavili, tako g. A. Bogdanov kot dijak Razumiljin, gde L. Levicka kot oderuhinja Alona, g. V. Zelički kot Fotič, g. Pavlenko kot Koh in še drugi.

Občinstvo, ki je do zadnjega napelnilo operno gledališče, je po predstavi še dolgo pozdravljalo umetnike in odhajalo s silnimi vtisi. Naslednje igre so še: Ostrovskij: »Stromaštvo ni sramota« in Gogoljeva »Zeniteva«. Tu bo igral g. Pavlov Podkolešina.

Božji spevi

Pesmi cerkvenega leta za mešani zbor. Uredil V. Vodo-pivec, Gorica 1929. Cena s priporočeno poštino 48 Din. Naročila sprejema založnica: Mohorjeva družba. (Gorizia, Via Arzoni No. 36 A.) Naročnino je mogoče poslati tudi po položnici Poštne hranilnice v Ljubljani na račun št. 20.446.

Knjiga obsega v celotni 92 pesmi, ki so večinoma nove, le nekaj malega je harmoniziranih. Urejene so po cerkvenem letu, in sicer je 10 adventnih, 16 božičnih, 19 postnih, 15 velikonočnih, 5 binkoštnih, 4 pesmi sv. R. T., 5 S. Jezusovega in 18 svetniških in priložnostnih. Drugi zvezek, ki izide po vsej priliki še letos, bo obsegal mašne in obhajilne, oziroma evharistične pesmi. S tem bo na mah odpravljeno pomanjkanje cerkvenih pesmi na Goriškem, ki vlada tam ves čas po vsaki.

To bo hkrati nekaka poloficijska pesmarica goriške nadškofije, na podlagi te se bo petje prav lepo po enotnih smernicah uredilo in dvignilo, da dohiti morebitno zamudo zadnjih let. Zato pomeni pesmarica eminentno versko-kulturno in pevsko-umetniško pridobitev, ki zasluži zanimanje in vporabo tudi pri nas.

Omembe vredna se mi zdi najprej bogata pestrost novih pesmi, ki jih je zložil največ prof. Terčelj. Tem svežim besedilom so se najrazličnejši skladatelji prav lepo prilagodili, tako da je zadeva z obeh strani v splošnem prav okusno zaokrožena.

K vsakemu gori omenjenih delov cerkv. leta je pripisal urednik zelo primerno razlago o pomenu dobe, o posameznih obredih, praznikih in o posebnih cerkvenih svečanostih. Ta stran pesmarice se mi zdi vsaj toliko vredna, kakor ostali, glasbeni del. S tem je namreč knjiga postala enoaino zaokrožena mašna knjiga, kakršne Slovenci še nismo imeli. Cecilija (1. izdaja) je to stvar posnela malo drugače.

Pesmarica je namenjena najširšim krogom, zato je tudi glasbeno umerjena po srednji meri. Pesmi so skoro vsevprek homofone, v koncepciji dostojne, v harmoniji izvečne prav zmerno, malo pestrejšje, kot je bila naša »Cecilija«. Zato jih bodo zmogli skoro vsi zbori, ki se resno vadijo in se ne boje napredka. Nekateri so naravnost izvrstni, krepke. Med najboljšje bi štel št. 18, 19, 4, 53 (Hochreiter); tem se pridružijo med drugimi št. 11, 49 (Premrl), 14, 15, 48 (Tome), 23, 74, 78, 80 (Vodo-pivec), 9 (Ščekovo), 45 (Mav), 66 in 67 (Klemenčič). Porabne bodo pa z malimi izjemami vse. V št. 28 se mi zdi mera prisiljena v 1/4, bolja bi bila 1/2, kolikor mi je original znan. V št. 64 je mera zgrešena, pisana bi morala biti v meri 2+4; to pa ni 1/4, mera, ki jo mahamo zloženo iz 3+3. Prav tako je slabo deklamirana št. 65, ki bi se morala začeti s predtakom 2 mahov. Sicer se pa pevska mera lepo oklepa pravilne deklamacije tudi tam, kjer se menja (Mav).

Brez pridržka zasluži založnica vse priznanje, urednik in skladatelji prav lepo pohvalo, knjiga pa najiskrenejše priporočilo.

Za marec se pripravlja v Belgradu velika razstava ruskih emigrantskih umetnikov, ki je bila napovedana že za minulo jesen. Celo nekateri v Ameriki živeči umetniki pridejo. To bo po zborovanju ruskih književnikov in novinarjev druga velika manifestacija ruskega duha pri nas.

Desanka Maksimović je v posebni knjižici ponatisnila svoj članek o Devici Orleanski, ki je svojčas izšel v »Mislje«.

Ljubljansko gledališče

Drama

Začetek ob osmih zvečer

Sreda, 22. januarja: Zaprtlo.
Četrtek, 23. januarja: »Krog s kredom«. Red B.
Petek, 24. januarja: »Cvrček za pečjo«. Red D.

Opera

Začetek ob pol osmih zvečer

Sreda, 22. januarja: »Zeniteva«. Gostovanje Hudožestvenikov.
Četrtek, 23. januarja: »Svanda dudak«. Red E.
Petek, 24. januarja: »Valkira«. Red B.

Mariborsko gledališče

Sreda, 22. januarja: Zaprtlo.
Četrtek, 23. januarja: Ob 20: »Zločin in kaznen«. Gostovanje Hudožestvenikov.
Petek, 24. januarja: Ob 20: »Cvrček za pečjo«. Gostovanje Hudožestvenikov.

Šah

Šah. klub Triglav: Preporod 4½:3½. V nedeljo dne 19. t. m. se je vršil v prostorih Narodne kavarne v Ljubljani šahovski match med šah. klubom Triglavom in šah. sekcijo dij. društva Preporoda, ki se je končal z zmago Triglava v razmerju 4½:3½. Igralo se je na 8 deskah. Zmagovito moštvo Triglava je nastopilo v sledeči postavi: Zadnek, Erker, Bajec, Ferfila, Strekelj, Jančar, Kitek in Schmutz. Preporod pa je sestavil svojo vrsto v sledečem redu: Vidmar Milan ml., Gabrovšek, Preinfalk, Lahajner, Lokovšek, Tonin, Frantar, Pogačnik. Zmagali so za Triglav: Erker, Ferfila, Strekelj in Kitek ter za Preporod: Vidmar, Preinfalk in Pogačnik. Zanimivo tekmo je ves čas opazovalo nešteto prijateljev kraljevske igre in tihih »drukerjev«, ki so z nestrpnostjo pričakovali odločitve v tej plemeniti borbi duha in razuma. Ta tekma je bila deseti javni nastop moštva šah. kluba Triglava, ki je dosedaj 7 matchev dobil, enega odigral neodločeno ter samo dva izgubil. Želimo mu tudi v nadalje obilo sreče in uspehov.

Korespondentinja

samo z dolgoletno prak-o, hrvatski in nemški ezik, po možnosti tudi slovenski, se išče za inous'rijsko pod etje v Sloveniji. Refekcia »e samo na samostoio moč. — Ponudbe pod »Za 22.074« na Publicitas, d. d. Zagreb, Gunduličeva 11

Koncipijenta

sprejme takoj odvetnik v Mariboru. Ponudbe na podr. »Slovenca« Maribor pod naslovom »Koncipijenta«. 1530

Za jugoslovanski patent št. 3500 od 1. marca 1925 na:

postopek za izdelavo poroznega gradbenega materiala

(-Verfahren zur Herstellung von porösen Baumaterialien-) — se iščejo kupci ali odjemalci licenc. — Cenjene ponudbe na: ING. MILAN SUKLJE — LJUBLJANA — Beethovnova ulica št. 2.

Smučarji pazite!

Ugodna prilika:

Ob času olimpijade

bo prodajala trdka

Joan Savnik, Kranj 5

raznoverstne smučarske in turisticke predmete po reklamiranih cenah tako: lepe je-enoce deske od Din 110— do Din 160—, skakalne deske Din 155—, kompletno Seid! stremena samo Din 98—, lepe teskove patice od Din 50— naprej. Maše po Din 8—, Din 10— Din 15—. Predpisane smučarske čevce samo Din 45—. Blago za kroje, meter Din 68—, Din 80— in Din 110—. Velika izbira norveških rokavic, nogavic in šalov.

Pridite!

Prepričajte se!

Inserirajte v „Slovenca“!

Pierre L'Ermitte:

Žena z odprtimi očmi

»To je sitna reč. Roger nikakor ne bo zadovoljen... če sploh ne pomislimo na to, da teče najemnina za vašo sobo že od včeraj. Ne morem si razlagati, kako je mogoče, da nista našli mojega sina. Res je, kolodvor je velik in velika množica ljudi je tam ter nešteto vrat... K sreči imata ves božji dan na razpolago, da greste po svojo prtljago ter jo prenesete v svojo sobo. Oh, hotel boste prav lahko našli. Ko prideta iz hiše, se obrnita takoj na levo... pojdiva čez trg Saint-Pierre, čez ulico Antoinette, des Abbeses, potem pa naravnost... Dalje sploh ne moreta, kajti prišli bosta do pokopališča...«

Teta Cecilija je poslušala nekako sitno razlago gospe Maude, ki je govorila brez prepričanja, nemirno, v togoti, ob pogledu na obe »dolgočasni mame« z dežele, ki ju je njen sin nepremišljeno spravil na pot in sta se lepo vsedli, ko je bilo vse stanovanje še v neredu. Bogve? Morda gojita nado, da bosta ostali kar tu pri kosilu? — Meni nič tebi nič — in pri hiši vsega trije parklji in nekaj makaronov! in še — kaj bo s sprehodom, ki je bil dogovorjen in določen za popoldne?!

Kaj naj počne, za božjo voljo, s tema dvema neznančkama, ki sta treščili v njeno stanovanje kakor strela z jasnega?!

Samo ena pot je... ena sama možnost, da se jih otrešeš: čim prej ju je treba spraviti v hotel.

»Torej...« nadaljuje mati, ki si je že napravila svoj načrt... »moja mala Valentina vaju bo pospre-

mila do hotela. Tam si bosta uredili svoje stvari, napravili malo toaleto... tega ste menda že zelo potrebni! Potem gresta po svojo prtljago na kolodvor. In zvečer, ko pride Roger iz službe, vaju pride pozdravit ter se lepo in spodobno opravičiti!«

Teta Cecilija, ki je dosti urna v klepetanju, je bila vsa zmešana vsled naglega govorjenja, ki se je kar usipalo pred njo.

Rolanda je gledala z široko odprtimi očmi, opazovala in nabirala v sebi opazovanja, da se nanje pozneje povrne.

...Torej ta gospa Maude, ki »likvidira« na tako lahek način ubogo tetko Cecilijo, — naj bi ji postala tašča!...

...Ta tolsta Adela, ki se mirne duše pridružuje svoji materi v istem namenu, ... in posebno elegantna Valentina — naj bi postali njeni svakinji!...

Kakor iz knjige čita z njih obrazov zadrego, nevoljo, ki jo je povzročil njun prihod v samoljubju te pariške družine.

Začutila je — ženske imajo poseben čut za take stvari — da je postala predmet razvednega in natančnega opazovanja od uboge deželске avbice do svojih rokavic iz sukanca in do svojih šolnov, ki so v primeri z gizdaviimi pariškimi pač nekoliko pretežki.

Vse je kazalo, da je Robert govoril o njej. Gospa Maude in njeni hčeri si morda nista upali postaviti se odločno proti njemu. Toda vseh jim storiša ni; trdno upajo, da Rogerjev namen ni nič drugega, nego muha enodnevnica, ki pride in mine... in da bo čar male provincijalke utonil v kričočem okviru Pariza kakor pena mila v solneu.

Ubogi ženski! Če bi bile mogle tisti hip čitati vse

tri v Rolandinem srečju... Kako vzvišen odgovor bi bile zapazile!

Obisk je bil končan.

Gospa Maude še vedno ni umila posode in pripravila svinjskih parkljev... njena hči še vedno ni pospravila postelj... Dovolj jima je že trajal obisk... Njuna potrpežljivost je pri kraju... Ljudje z dežele, ki žive za sto let zadaj in imajo tam dobi dovolj in preveč prostega časa, še pojma nimajo o tem, kaj pomeni v Parizu čas. —

Torej jima je treba to dopovedati!

»Valentina, prav, da imaš še klobuk na glavi; pospremila boš dami... saj sta gotovo napol mrtvi od izmučenosti!«

S pusebnim pogledom je Valentina razodela, da je razumela, česa od nje pričakujejo... In mahoma je postal položaj prav tak, kakor je bil na postaji podzemске železnice:

»Hitimo! Tecimo! Tu je izhod!«

»Ponavljam vam, gospa, da bo moj sin zelo žalosten!... Toda zvečer vaju bo prav gotovo posetil!... Valentina, ali si pripravljena?«

»Da, mama!«

Gospa Maude je ceremonijozno vstala:

»Na svidenje torej, draga gospa! In želim vama, da bi se dobro počutila v našem mestu! Koliko krasnih stvari boste tu videli!«

Strategična poteza je bila tako izvrstno, tako točno izvedena, da sta bili teta Cecilija in Rolanda na mah na hodniku, nato na stopnišču in že na ulici, kakor da ju porivajo nevidne, odločne roke!

Tri ženske so hodile vstric in brez besed po ulici, kjer so se trli ljudje, kajti blizu je že bila ura obeda.

»Jedrska knjižnica« in založništva Jugoslovanske knjižnice v Ljubljani: 27 zvezki: Pregled OTROCI SOLUNCA 24 Din, vez 32 Din. — 28 zvezki: Haggard, KLEOPATRA, 28 Din, vez 40 Din. — 29 zvezki: Savitski, IZPOD GOLICE, 30 Din, vez 42 Din. — 30 zvezki: Senkiewicz, NA POLJU SLAVJE, 30 Din, vez 40 Din. — 31 zvezki: Doyle, IZGUBLJENI SVET, 24 Din, vez 32 Din. — 32 zvezki: Rimnich, ZAGORSKI ZVO-NOVI, in dr. Slavič, NA SINAJ.

NE BOSTE OZEBLI,

Bata

ako doma nosite toplo obutev

18 Din likanje

moške ali damske obleke. Vso moško, damsko garderobo najhitreje zlikaj, čisti, temeljito popravi, tudi obrne **Wallet Express**, Ljubljana, Stari trg št. 19. Za koncerte in druge prireditve takoj. Isto za gospode potnike. Sporočite, pošljemo po obleko.

Koruzo za krmo

oddaja napreneje veletrgovina žita in moka
A VOH. Ljubljana
Resljeva cesta 24.

20% kronske bone
kupi uprava »Merkur«, Ljubljana, Večna pot 5, tel. 3052.

MALI OGLASI

Vaša drobna vrsta 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi na devet vrstic se računajo višje. Za odgovor zmanjše. Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe isčejo

Učenka
za trgovsko obrt išče mesta. Nastop takoj. - Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 772.

Službodobne

Mizarski pomočnika
sprejme Franc Jenko, izdelovatelj orgelji, št. Vid nad Ljubljano.

Učenec
z dobro šolsko izobrazbo se takoj sprejme v trgovino Adolf de Costa - Brežice.

Učenko
v trgovino z mešanim blagom z meščanskošolsko izobrazbo, zdravo in krepko, sprejme takoj. Rapelj, Sv. Križ p. Litiji.

Trgov. vajenca
dobro razvitega, poštenega, z dobrim sprječevalom, takoj sprejme Anton Jaklin, trgovina z mešan. blagom in lesom, Vitanje pri Celju.

Graščina na Dolerjskem
išče za svoj mali umetni mlin

MLINARJA

ki razume mletje na valjčke in kamne. Nastopi lahko takoj. - Ponudbe z navedbo dosedanje službe na »Mlinar« pod št. 756 upravi »Slovenca«.

Posredovalnica Ogrinc
Miklošičeva cesta št. 28, tel. interurban 3109, rabi več mlajših natakarič, kuharic, služkinj.

Vajenka
za modistko sprejem. - Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 825.

Krojašk. pomočnika
za male kose (konfekc. delo) sprejem takoj. - Hrana in stanovanje pri moštru. Ivan Moravs, Glinice 17, št. Vid n. Lj.

Sprejem vajenka
za modistko. Dobi hrano in stanovanje. - Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Poštena« št. 824.

Iščemo za čimprejšnji nastop **elektromonterja** s prakso za popravilo in vzdrževanje raznih električnih strojev in naprav visoke in nizke napetosti, nadalje **strojnika** za veliko parno lokomobil in Dieslov motor, ki je zmožen obenem vseh tozadevnih popravil, ter dva do tri **ključavničarje** za popravilo raznih strojev. Starostna doba pomočnikov sme biti samo do 40 let. Ponudbe z navedbo plačilnih zaktov in popisom sedanje prakse je poslati »Ravnateljstvu svinčenege rudnika v Mežici«.

Vajenec
se sprejme za mizarsko obrt. - Druškovič Andrej, Glinice - Vič.

Čevljarkega vajenca
najraje z dežele, sprejme Josko Sedlar, Hrvatski trg 4, Ljubljana.

Stanovanja

Opremljena soba
se odda dvema gospodoma ali zakonskemu paru. Florijanska ulica 16.

2 gospoda ali dijaka
sprejem na stanovanje s hrano ali brez, v centru mesta. Naslov pod št. 842.

Lepo opremlj. soba
se odda za 250 Din gospodični ali gospej. Naslov v upravi pod št. 845.

Poizvedbe

Zatekel se je pes
»Stallpintsch« z znamko št. 548, ki sliči na ime »Zaba«. - Prosim, da se ga proti nagradi odda pri I. I. Naglas, Turški trg št. 6, Ljubljana.

Razno

Zoper revmatizem
išijas, trganje, živčne bolečine, bodljaje itd. rabite davno preizkušen protinski cvet

ki ga Vam pošlje z navodilom in s poštino za 40 Din lekarna pri »Angelu varhu« na Vrhniki 23. - Drugod se ne dobi.

Odvetniškega koncipijenta

išče večja pisarna na bivšem Štajerskem. Pravniki z vsaj sodno prakso imajo prednost. Ponudbe na podružnično upravo »Slovenca« v Celju.

20% kronske bone
kupi uprava »Merkur«, Ljubljana, Večna pot 5, tel. 3052.

Pouk

Strojepisje
poučuje drž. konces. zasebno učilišče Gita Petač, Ljubljana, Valvazor. trg 6.

Krojači, šivilje,
nešviljel! Ako se hočete hitro z malimi stroški priučiti krojenju in izdelovanju garderobe po najnovejši modi, obiščite 4 tedenski, na željo 14-dnevni pouk krojenja, ki se prične 3. februarja. Ker imamo generalno zastopstvo modnih listov za krojače, šivilje, zato se samo pri nas vidi najnovejše novitete. Izdelava krojev. Krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg št. 19.

Denar

20% kronske bone
kupi uprava »Merkur«, Ljubljana, Večna pot 5, tel. 3052.

Posrestva

Amerikanci, pozor!
Gostilna v mestu, prvo vrstna, en jeh vrta, dobro ohranjeno in prenovljeno poslopije se proda za 650.000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« št. 805.

Enonadstrop. hiša
z velikim vrtom, na najlepšem kraju v mestu Ljubljane, se proda. Cena nizka. - Ponudbe pod »Solčna lega« na oglas. oddel. »Slovenca«.

Hiša
z lepim, velikim vrtom naprodam v središču mesta, in dve solčni parceli. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 680.

Restavracija
staroznana, prvovrstna, prostora za 400 gostov, poletni vrt, kompletan inventar, v večjem mestu Slovenije, takoj naprodam. Dnevni promet okoli 7000 Din. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vsled bolezni«.

Kupimo

Tovorni avto
ali osebni, malo rabljen, kupim od 40-60 HP. - Ponudbe je poslati na upravo »Slov.« pod značko »Avto 1930/40-60 HP« št. 430.

Bukove deske
nežamane od 3-10 cm. kupimo. - Ponudbe pod »Takoj« na upravo »Slovenca« pod št. 744.

Ogije in trame
vsako količino - kupuje stalno tvrdka Škrbec & Bartol Ljubljana Miklošičeva cesta 6.

20% kronske bone
kupi uprava »Merkur«, Ljubljana, Večna pot 5, tel. 3052.

Prodamo

Kunim
in dobro plačam 20% kronske priznanice. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 839.

Puhasto perje
kg po 38 Din. razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čist beli puh kg po 300 Din. - L. Brozovič Zagreb. Ilica 82. Kemična čistilna perla

Lucovo peč
malo rabljena, v najboljšem stanju proda takoj »Nova založba« na Kongresnem trgu.

20% kronske bone
kupi uprava »Merkur«, Ljubljana, Večna pot 5, tel. 3052.

Šivalni stroj
dobro ohranjen, naprodam. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 826.

Obrt

Trgovina
z mešanim blagom, dobro ideoča, s stanovanjem, se ugodno odda. Vpraša se v Novi vasi pri Mariboru, Bolfenkova 2.

Obrtniki, pozor!
Število delnic Obrtne banke, Belgrad, odloča o višini kredita! Prodaj 25 delnic Obrtne banke, Beograd - vsi dospeli obroki plačani - za 2300 Din. Ponudbe pod: »Ugodnost« št. 834.

Vezenje
nevestinih oprem. zaves. pregrinjaj, najcenejše in najfineše Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Štrukelj. Entlanje, ažuriranje, predtiskanje takoj.

20% kronske bone

kupujemo, in sicer: do 1000 kron 60%, čez 1000 kron 65%.

PROMETNA BANCA DRUŽBA, MARIBOR, Cankarjeva ulica 14.

Gospodinje, gospodarji!
Ne pozabite, da se dobi pri meni

kuhinjska oprema

štedilniki, oprave za kopalnice, banje, peči, izlivke, stenske školjke, klozetne naprave, kovinsko pohištvo, okovje, železne blagajne, žima, morska trava, ptičje kletke.

Kmetovalci!

Oglejte si moje priznane najboljše poljedelske stroje, ki so bili odlikovani z zlato in srebrno medaljo:

mlatilnice	bencinski in petrolejski motorji	reporeznice
slamoreznice	kosilnice	mlini za srotanje žita
gepelji	plugi, brane za polje in travnike	sadni mlini
čistilniki		stiskalnice za sadje in grozdje
trijari		robkači za koruzo

Vedno na zalogi so:

vodovodne cevi, liti kotli in brzoparilniki, bakreni kotli za žganje, posne-malniki za mleko, transportni vrči, škropilnice za vrtove in vinograde, sesalke za vodo, vino in gnojico, hidravlični ovni, ognjevarne potrebščine, vse orodje za rejo čebel i. t. d., gonilni jermeni in dr.

Železniške tračnice, traverze, cement, strešna lepenka, tiskaturno trse, okovje za pohištvo in stavbe, mreže za ograje in bodeča žica, verige za kmetijstvo in industrijo.

Obrtniki!

Najboljše orodje za vse obrtniške panoge priznanih svetovnih znamk dobite pri meni po najnižjih cenah.

Monopolna prodaja smodnika in drugih razstreljiv, nakup starega železa in drugih kovin.

Telefon: 2179 in 2601.

Brzobjavke: Franc Stupica, Ljubljana.

Cekovni račun: Ljubljana 10.313.

Franc Stupica,

Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 1.

Zahva'a

Za izraženo sočutje povodom bolezni in smrti nepozabne mamice

Jerice Grabnar

ter za počaščenje njenega spomina ob priliki pogreba, se vsem prav prisrčno zahvaljujeva.

Ljubljana, dne 21. januarja 1930.

Sinova STANKO in DRAGO.

Graščinska uprava Hermann princ Schönburg-Waldenburg v Snežniku, pošta Stari trg pri Rakeku, sporoča vsem znancem tužno vest, da je njen bivši dolgoletni šef, gospod

Henrik pl. Schollmayer-Lichtenberg

gozdarski in domenski direktor v pok., lastnik graščine Koča vas v Loški dolini ter imejitelj več inozemskih odlikovanj

po dolgi, mučni bolezni, previden s tolažili svete vere, v starosti 70 let, mirno v Gospodu zaspal.

Truplo blagega pokojnika bo blagoslovljeno v četrtek, dne 23. januarja t. l. ob 10 dopoldne v hiši žalosti in nato prepeljano k Sv. Križu v Ljubljano, kjer bo istega dne ob 3 popoldne blagoslovljeno in položeno v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Snežnik, pošta Stari trg pri Rakeku, dne 21. januarja 1930.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Zahvala

Povodom smrti naše blage matere, babice, prababice itd., dobre, blage, nepozabne

Piževe matere (Marije Šusteršič)

smo prejeli toliko izrazov sočutja, da nam ni mogoče vsakemu posamezniku se posebej zahvaliti.

Zato izrekamo tem potom vsem, ki so našo mater v bolezni obiskali, vsem, ki so jih v tako številnem sprejmu spremili na zadnji poti, se udeležili skupne svete maše zadušnice, vsem, ki so zanje molili in molijo ali jim na kakoršenkoli način izkazali svojo ljubav in prijaznost, najsrčnejšo zahvalo.

Radovljica-Lancovo.

Mulej, Ferjan, Žumer, s. Metodija in ostali sorodniki.